

> Retouradres Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

**Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Veiligheid en Bestuur

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
27 mei 2026

Onze referentie
7530429

Datum 27 mei 2026
Betreft Kamerbrief jaarverslag Landelijk Bureau Bibob 2025 en
jaarverslag Kwaliteitscommissie Bibob 2025

Hierbij bieden wij u, conform artikel 24 van de Wet Bibob, het jaarverslag van het Landelijk Bureau Bibob (LBB) over het jaar 2025 aan. Het LBB maakt onderdeel uit van het agentschap Justis. Ook bieden wij het jaarverslag van de Kwaliteitscommissie Bibob over het jaar 2025 aan.

Jaarverslag Landelijk Bureau Bibob 2025

De Wet Bibob heeft tot doel de integriteit van bestuursorganen en rechtspersonen met een overheidstaak (hierna tezamen: bestuursorganen) te beschermen door te voorkomen dat het bestuursorgaan onbewust criminele activiteiten faciliteert. Het LBB heeft hierbij een belangrijke taak in het op verzoek adviseren van bestuursorganen over de mate van gevaar dat een beschikking, subsidie, overheidsopdracht of vastgoedtransactie wordt misbruikt voor criminele doeleinden. Het LBB heeft hiertoe specialistische kennis in huis en kan uitgebreider onderzoek doen dan bestuursorganen. Het LBB heeft daarnaast de wettelijke taak om bestuursorganen te informeren over de Wet Bibob en de weigerings- en intrekingsgronden. Dit doet het LBB door voorlichting te geven. Tot slot draagt het LBB zorg voor de werking van het Bibob-register, waarin gevaarsconclusies¹ worden geregistreerd en deze kunnen worden opgevraagd door bestuursorganen.

De Wet Bibob beschermt de integriteit van bestuursorganen en rechtspersonen met een overheidstaak. De wet geeft bestuursorganen een discretionaire bevoegdheid om bij het aangaan of voortzetten van rechtshandelingen, zoals vergunningverlening, subsidies, overheidsopdrachten en vastgoedtransacties, de achtergrond van een ondernemer en diens zakelijke omgeving te (laten) onderzoeken. Doel is te beoordelen of er een risico bestaat dat de rechtshandeling wordt misbruikt voor criminele doeleinden. De uitkomst wordt vastgelegd in een gevaarsconclusie. Bij een (ernstig) risico biedt de Wet Bibob weigerings- en intrekingsgronden, zodat aanvragen kunnen worden afgewezen of reeds verleende besluiten kunnen worden teruggedraaid. Daarmee wordt voorkomen dat overheden onbedoeld criminaliteit faciliteren en wordt de bestuurlijke aanpak van ondermijnende criminaliteit versterkt. Vrijwel alle Nederlandse gemeenten passen de wet toe. Het LBB ondersteunt bestuursorganen met proactieve voorlichting, specialistische advisering en diepgaander onderzoek dan individuele bestuursorganen doorgaans kunnen verrichten, specifiek gericht op de vraag of een beschikking, subsidie, opdracht of vastgoedtransactie risico loopt op crimineel misbruik.

¹ Een gevaarsconclusie is een inschatting van het risico dat een reeds verleende of nog te verlenen rechtshandeling zal worden misbruikt voor criminele doeleinden.

Adviezen

Uit de resultaten over het jaar 2025 blijkt dat er een lichte daling is op te merken in het aantal reguliere adviezen die zijn uitgebracht in vergelijking met het jaar 2024. In 2025 heeft het LBB 187 reguliere adviezen uitgebracht tegenover 200 in 2024. Daarnaast heeft het LBB 25 aanvullende adviezen² verstrekt, tegenover 23 in 2024. Er zijn minder adviesaanvragen gedaan door bestuursorganen. Er werden in 2025 233 adviesaanvragen ontvangen, tegenover 265 in 2024.

Zoals voorgaande jaren heeft het LBB aanbevelingen van de Kwaliteitscommissie benut om de adviezen te verbeteren: er is onderzocht of en hoe onderzoeksvragen van bestuursorganen een duidelijke plek in het advies kunnen krijgen en hoe hier explicieter en gericht op kan worden ingegaan, zodat de beantwoording inzichtelijker en beter navolgbaar wordt.

Doorlooptijden

In 2025 zijn 51% van de adviezen uitgebracht binnen de wettelijke adviestermijn van twaalf weken. Dit is een daling in vergelijking met 2024, toen 79.8% van de adviezen binnen de wettelijke adviestermijn werden uitgebracht. In het recent naar uw Kamer toegezonden WODC-rapport "Onderzoek aanpassingen en gebruik van de Wet Bibob sinds 2020"³ wordt de langere doorlooptijden bij het LBB door veel bestuursorganen genoemd als verbeterpunt dat al langer speelt. In de beleidsreactie is aangegeven dat gesprekken met het LBB heeft opgeleverd dat dit onder andere komt door de late aanlevering van informatie door informatieleveranciers, de omvang van de adviesaanvragen en de complexiteit van de adviesaanvragen.⁴ Daar waar relevant zal mijn ministerie in gesprek gaan met die informatieleveranciers waar dit structureel speelt. De daling specifiek ten aanzien van 2024 lijkt daarnaast te kunnen worden verklaard door een (tijdelijke) personele onderbezetting blijkt uit gesprekken met het LBB.

In 2025 voerde het LBB diverse inhoudelijke veranderingen door om de doorlooptijden te verbeteren. Zo is begin 2025 gekozen voor een tijdelijke risicogerichte afbakening, met focus op (rechts)personen en ondernemingen met verhoogd risico die het bestuursorgaan zelf niet of slechts beperkt kan onderzoeken. Er loopt op dit moment een evaluatie van deze tijdelijke maatregel. Deze wordt in 2026 afgerond. Daarnaast doorloopt het LBB in 2026 met externe begeleiding een traject om processen te stroomlijnen en doorlooptijden te verkorten.

Evaluatie door bestuursorganen

Na elk (aanvullend) advies stuurt het LBB een evaluatieformulier naar het ontvangende bestuursorgaan; de feedback wordt gebruikt om dienstverlening en adviezen te verbeteren. De overstap in 2025 naar een online formulier verhoogde de respons van 11 (2024) naar 64 (2025).

Uit de evaluatieformulieren over 2025 blijkt dat de doorlooptijd significant lager is beoordeeld dan in voorgaande jaren, direct samenhangend met langere behandeltermijnen van adviesaanvragen. Ondanks de tijdelijke risicogerichte afbakening door het LBB worden de adviezen op leesbaarheid, communicatie en

² Een aanvullend advies is een advies dat op verzoek volgt op een regulier advies, bijvoorbeeld als het bestuursorgaan nieuwe informatie heeft die beoordeeld moet worden of als meer uitleg benodigd.

³ Kamerstukken II 2025/2026, 31109, nr. 37.

⁴ Kamerstukken II 2025/2026, 31109, nr. 38.

volledigheid goed gewaardeerd. Aandachtspunt is dat informatieleveranciers niet altijd alle beschikbare informatie delen, wat in enkele gevallen tot ontevredenheid bij bestuursorganen leidt. Het contact met de onderzoekers van het LBB wordt zeer positief beoordeeld, bestuursorganen waarderen dat zij, ondanks de langere doorlooptijd, goed op de hoogte zijn gehouden van het verloop van het onderzoek.

Voorlichting

Het LBB ondersteunt bestuursorganen bij een eerste of hernieuwde adviesaanvraag met intakegesprekken, verzorgt trainingen en presentaties, en beantwoordt inhoudelijke vragen per e-mail en telefoon. De vraag naar Bibob-cursussen en andere voorlichting groeit nationaal sterk. Daarnaast is er in toenemende mate ook vanuit de regeringen van andere landen interesse in de Nederlandse bestuurlijke aanpak en in het bijzonder de Wet Bibob.

In 2025 werkte het LBB verder aan een nieuwe visie op voorlichting, gericht op een uitgebreider aanbod over diverse Bibob-thema's voor beginnende en gevorderde medewerkers. De in 2024 ontwikkelde e-learning en (animatie)video's zijn in 2025 publiek toegankelijk gemaakt. Met diverse Regionaal Informatie- en Expertise Centra (RIEC's) en partners is een nieuwe versie van het Handboek Wet Bibob voorbereid, dat naar verwachting in het tweede kwartaal van 2026 beschikbaar zal zijn voor overheidsorganisaties.

Bibob-register

Eind 2022 is het Bibob-register in gebruik genomen: bestuursorganen registreren gevaarsconclusies en kunnen via een informatieverzoek nagaan of elders eerder een gevaarsconclusie is getrokken. Het register is inmiddels ruim drie jaar in gebruik en wordt steeds belangrijker in Bibob-onderzoek. Het LBB verwerkte 15.731 inkomende informatieverzoeken in 2024 en 17.067 in 2025. In totaal zijn er 1075 actieve gebruikersaccounts bij 340 verschillende bestuursorganen organisaties met een overheidstaak toegang. Inmiddels beschikken 340 verschillende bestuursorganen en organisaties met een overheidstaak samen over in totaal 1.075 actieve gebruikersaccounts met toegang tot het platform.

Gevaarsconclusies blijven vijf jaar in het Bibob-register; het LBB heeft daarom met een inhaalslag alle conclusies van de afgelopen vijf jaar geregistreerd. Nu die slag is afgerond lopen de jaarlijkse registraties weer gelijk met het aantal geconstateerde gevaarsconclusies. In 2025 registreerde het LBB 347 gevaarsconclusies.

Van alle informatieverzoeken beantwoordde het LBB in 2025 in 16.596 gevallen binnen twee dagen met een bijbehorend uittreksel. Dit komt neer op 97,2% van de gevallen.

Jaarverslag Kwaliteitscommissie Bibob 2025

Jaarlijks beoordeelt de onafhankelijke Kwaliteitscommissie Bibob de kwaliteit van Bibob-adviezen. In 2025 zijn 33 reguliere en 5 aanvullende adviezen van het LBB beoordeeld.

Dit jaar is er door de commissie kritischer gekeken naar de opmerkingen en de terugkoppeling daarop. Hierdoor is het aantal opmerkingen bij beoordeelde adviezen gedaald ten opzichte van vorig jaar. De commissie geeft inhoudelijke feedback over analyses, interpretatie en de veranderende toepassing van de wet.

Terugkerende thema's zijn evenwichtige toetsing, logische opbouw van conclusies en een zelfstandig leesbaar advies. Voor deze punten doet de commissie gerichte aanbevelingen.

Aanbevelingen over de kwaliteit van de adviezen

Hoewel compact adviseren het streven is, erkent de commissie het spanningsveld met de benodigde stevige onderbouwing voor weigeringen. Adviezen zijn nu soms te gedetailleerd wat betreft de commissie, maar het LBB moet in dialoog met bestuursorganen blijven om de juiste balans tussen volledigheid en doelmatigheid te vinden.

De commissie herhaalt haar voorkeur voor het opnemen van een samenvatting in het advies bij omvangrijke dossiers. Zij ziet dit als een taak van het LBB, niet van de afnemer.

Aanbevelingen over de procedurele kant van de adviezen

De commissie complimenteert het LBB met de vooruitgang op procedurele punten, zoals de toegankelijke documentatie van contacten met bestuursorganen. De commissie spreekt verder haar waardering uit voor het vernieuwde evaluatieproces. Door op twee vaste momenten digitaal feedback te vragen en rappels te sturen, zijn de respons en het inzicht in de bruikbaarheid van de adviezen aanzienlijk verbeterd.

Ten aanzien van de doorlooptijden blijft de commissie echter kritisch: in 34 van de 38 gevallen werd de wettelijke termijn overschreden. Hoewel de communicatie hierover met bestuursorganen is verbeterd, benadrukt de commissie het belang van tijdige advisering.

Algemene aanbevelingen

De commissie is kritisch over de gewijzigde Regeling Bibob-formulieren, waarin het opvragen van het BSN van derden is geschrapt naar aanleiding van het advies van de Autoriteit Persoonsgegevens. Hoewel het klopt dat bestuursorganen hierdoor niet langer bepaalde (gesloten) bronnen op basis van het BSN kunnen raadplegen, blijven deze gegevens via andere beschikbare persoonsgegevens wel toegankelijk.

De commissie adviseert daarnaast de internationale informatie-uitwisseling te optimaliseren, aangezien medewerking vanuit het buitenland momenteel tekortschiet. Zij verzoekt het LBB hierover in gesprek te gaan met de verantwoordelijke beleidsdirectie van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. De commissie adviseert daarbij te onderzoeken of de liaisonofficier of het Openbaar Ministerie een faciliterende rol kan spelen bij het informeel bespoedigen van dergelijke verzoeken. Ons ministerie is al op breed terrein bezig om de internationale informatie-uitwisseling proberen te verbeteren. Dit punt wordt daarin meegenomen.

Uit de beoordeelde adviezen blijkt verder dat informatieverstrekkers niet altijd tijdig reageren, ondanks hun wettelijke plicht. De commissie adviseert de vertragingen door het uitblijven van informatie van partners nader te onderzoeken. De inzet van relatiebeheerders aan de kant van het LBB lijkt effect te sorteren en dient daarom te worden voortgezet. Het LBB agendeert dit onderwerp structureel in het periodieke overleg met informatieverstrekkers en

werkt in samenwerking met partners aan het verbeteren van de voorspelbaarheid en tijdigheid van de informatievoorziening.

De commissie adviseert het LBB ook om eerder met bestuursorganen in gesprek te gaan over de achtergrond van een adviesaanvraag. Door tijdens de intake scherper te focussen op de nut en noodzaak, kan het LBB beter voorlichten en maatwerk leveren. Dit voorkomt onnodige advisering in gevallen waarin de noodzaak ontbreekt, wat de efficiëntie van het proces ten goede komt.

De commissie spreekt haar zorgen uit over een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 22 januari 2025 (ECLI:NL:RVS:2025:214). Zij vraagt het LBB de jurisprudentie nauwgezet te monitoren en hierover, indien nodig, het gesprek aan te gaan met de bestuursorganen. Ons ministerie neemt de zorgen serieus, volgt de (jurisprudentiële) ontwikkelingen nauwlettend, beoordeelt zorgvuldig de gevolgen voor bestuursorganen en beslist over passende maatregelen zodra daarover meer duidelijk is.

De commissie herkent de knelpunten uit het WODC-rapport, met name het gebrek aan een eenduidige werkwijze en de trage informatielevering door partners. Zoals aangegeven in de beleidsreactie op het WODC-rapport gaat ons ministerie hierover in gesprek met de informatieleveranciers bij wie dit probleem structureel speelt. Ook onderschrijft de commissie de aanbevelingen uit het WODC-rapport. Zoals de aanbeveling dat het LBB zelf diepgaander financieel onderzoek moet gaan verrichten bij adviesaanvragen. In 2026 zal de commissie met het LBB in gesprek gaan over de opvolging van het WODC-rapport. Daarnaast gaat het LBB in 2026 een traject in waarin efficiënter werken het uitgangspunt is en waarvan het bekijken wanneer een onderzoek afdoende is afgerond onderdeel uitmaakt. Ten aanzien van de andere aanbevelingen van de commissie heeft het LBB aangegeven dat het hiervan kennis heeft genomen en dat intern zal worden besproken wat met de aanbevelingen wordt gedaan.

Kwaliteitsverbetering staat bij ons hoog in het vaandel. Daarom blijven wij in nauw overleg met het LBB om te verkennen hoe en in welke mate de aanbevelingen kunnen worden geïmplementeerd.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Claudia van Bruggen

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D.M. van Weel

Justis
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Jaarverslag Landelijk Bureau Bibob 2025

Voorwoord

In februari 2026 hebben twee leden van de kwaliteitscommissie Bibob, André de Jong en Bas Verkerk, afscheid genomen na een zittingsperiode van acht jaar. Ahmed Marcouch en Bram de Klerck nemen het stokje van hen over. Het Landelijk Bureau Bibob (LBB) is vereerd dat personen uit onder andere de wetenschap, de hogere ambtenarij, het publieke bestuur en de rechtspraak zich zo lang committeren aan het doel om de kwaliteit van onze adviezen te waarborgen en te verbeteren. De kwaliteitscommissie vervult een essentiële rol voor het LBB, bijvoorbeeld door het toetsen van het gebruik van gevoelige informatie uit gesloten bronnen waarover het LBB kan beschikken.

Door middel van de jaarlijkse rapportage van de kwaliteitscommissie aan het ministerie van Justitie en Veiligheid worden de bevindingen van de commissie openbaar gemaakt. Naast de bijdrage aan de kwaliteitsborging draagt de commissie bij aan de waardering van de betrouwbaarheid van het LBB als adviseur. Dat is niet alleen belangrijk voor bestuursorganen die bij het LBB advies aanvragen, maar ook voor informatieleveranciers en ketenpartners. Het LBB past haar beoordelingswijze geregeld aan op basis van de toetsing door de kwaliteitscommissie. In 2025 is de toepassing van de bewijsmaatstaf op verschillende onderdelen van het LBB herzien.

Adviezen van het LBB zijn regelmatig onderdeel van juridische procedures en worden daarmee ook indirect gecontroleerd door de rechtspraak. Uiteraard leidt jurisprudentie waar nodig tot aanpassingen in de wijze van beoordelen. In 2025 zijn, onder meer door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling), enkele opvallende rechterlijke uitspraken gedaan. Sommige van deze uitspraken waren zo concreet en duidelijk dat het LBB de werkwijze per direct heeft aangepast. In hoofdstuk 5 van dit jaarverslag wordt hier verder op ingegaan.

In 2025 heeft het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) de eerste en tweede tranche van de wet van 1 juli 2020 tot wijziging van de Wet Bibob geëvalueerd. Het rapport laat zien dat de effectiviteit van de Wet Bibob is verbeterd, maar dat er nog kansen zijn om deze verder te versterken. Zo passen de meeste bestuursorganen de Wet Bibob vooral toe bij vergunningen en in mindere mate bij subsidies, vastgoedtransacties en overheidsopdrachten. Ook passen niet alle bestuursorganen de Wet Bibob toe.

Het rapport benoemt kansen voor het LBB, zoals het verbeteren van de doorlooptijden van de diensten en het leveren van meer maatwerk. Begin 2026 bereidt de beleidsverantwoordelijke directie binnen het ministerie van Justitie en Veiligheid een beleidsreactie voor op deze evaluatie. Hoe het LBB bijdraagt aan het benutten van de genoemde kansen in het WODC-rapport, vormt belangrijke input voor de agenda en verdere ontwikkeling van het LBB in 2026 en daarna.

Jennifer Kuipers

Waarnemend afdelingshoofd Landelijk Bureau Bibob

Inhoud

Inleiding	4
Bibob in het kort	4
Leeswijzer	5

1 Adviezen	6
1.1 Adviezen	7
1.2 Ontwikkelingen en verbeteringen in adviezen	9
1.3 Evaluatie door bestuursorganen	10

2 Voorlichting	11
2.1 Winterschool	12
2.2 Cursussen & presentaties	12
2.3 Ondersteuning tijdens het Bibob-traject	12
2.4 Visie op voorlichting	12
2.5 Website	13
2.6 Helpdesk	13
2.7 Nieuwsbrieven	13

3 Relatiebeheer	14
3.1 Werkzaamheden relatiebeheer LBB	15
3.2 Het OM en de 'OM-tip'	15
3.3 Aanpak fraude in de zorg	15

4 Het Bibob-register	16
4.1 Informatieverzoeken en gebruikersaccounts	17
4.2 Gevaarsconclusies en meldingen terugtrekkingen	17
4.3 Doorlooptijden	18
4.4 Doorontwikkeling van Bibob-register	19

5 Jurisprudentie	20
5.1 Uitspraken van 22 januari en 27 augustus 2025	21
5.2 Gevolgen LBB uitspraak 22 januari en 27 augustus 2025	21
5.3 Uitspraak van 19 februari 2025	22
5.4 Gevolgen LBB uitspraak 19 februari 2025	22

6 Kwaliteitscommissie	23
------------------------------	-----------

Inleiding

Bibob in het kort

Met de Wet Bibob kunnen bestuursorganen¹ de achtergrond van een (rechts)persoon onderzoeken voor vergunning- en subsidieverlening, bij het aangaan van een vastgoedtransactie of bij het gunnen van een overheidsopdracht. Bestaat er een ernstig gevaar dat de aanvrager of zijn zakelijke omgeving crimineel verkregen vermogen gebruikt of strafbare feiten pleegt in het licht van zijn bedrijfsvoering? Dan kan het betreffende bestuursorgaan weigeren met deze (rechts)persoon in zee te gaan. Zo voorkomt de overheid dat zij criminele activiteiten faciliteert en wordt de bonafide ondernemer beschermd tegen oneerlijke concurrentie. De Wet Bibob wordt daarnaast ingezet als instrument in de brede aanpak tegen ondermijning.

Om tot een zorgvuldig besluit te komen, kunnen bestuursorganen na het uitvoeren van een eigen Bibob-onderzoek het LBB vragen nader onderzoek te verrichten. Het LBB raadpleegt bij dat onderzoek een groot aantal andere open en gesloten informatiebronnen over de aanvrager en zijn zakelijke omgeving. Uiteindelijk komt het LBB tot een conclusie over de mate van gevaar als bedoeld in artikel 3 van de Wet Bibob. Het LBB brengt vervolgens advies uit aan het bestuursorgaan over die mate van gevaar.

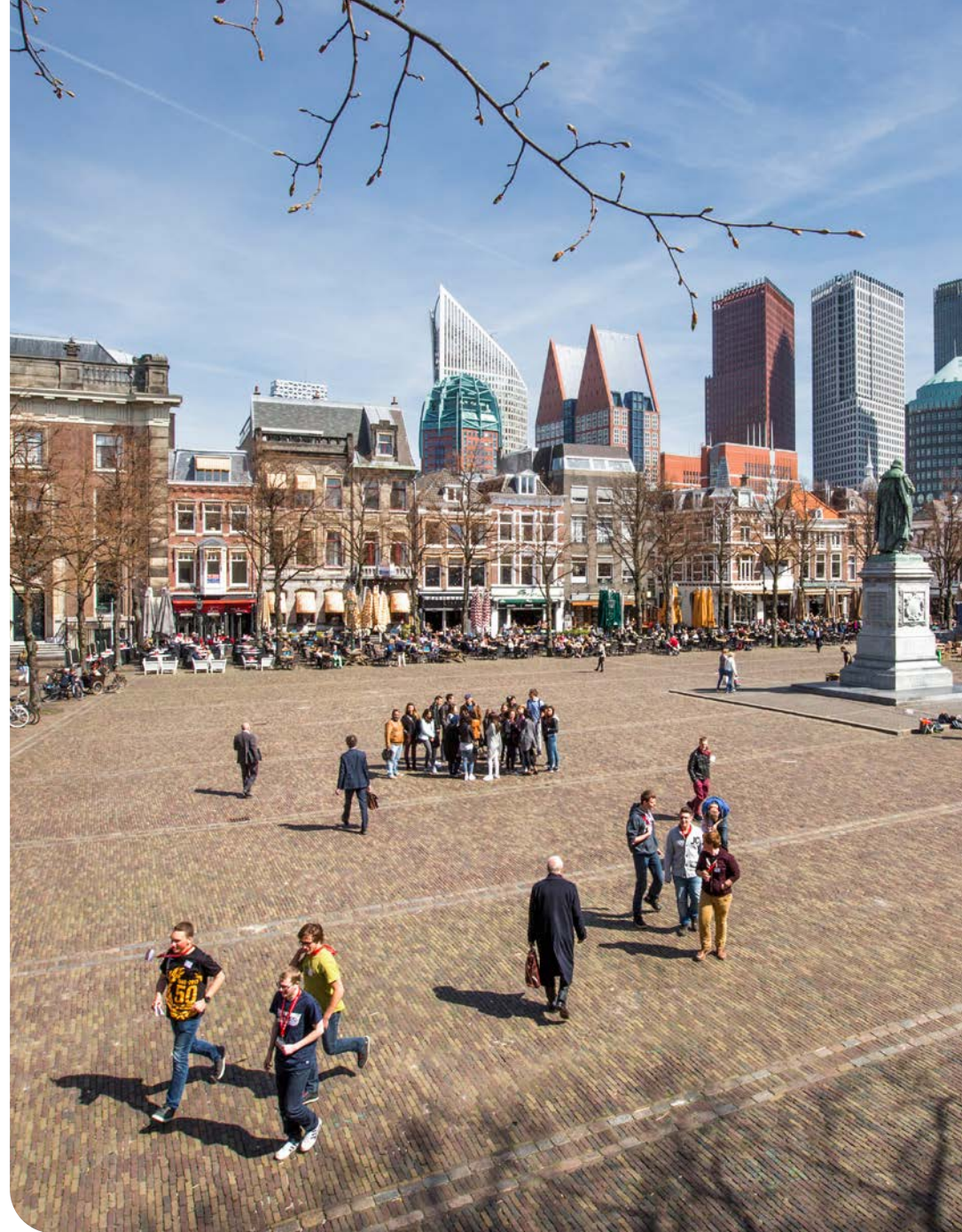
Het LBB is onderdeel van Justis, de screeningsautoriteit van Nederland, en valt onder het ministerie van Justitie en Veiligheid. Justis is onder meer verantwoordelijk voor het afgeven van de Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) en het toezicht op rechtspersonen. Justis is gecertificeerd volgens de ISO 9001-normering, de internationale norm voor kwaliteitsmanagementsystemen.

¹ De Wet Bibob maakt onderscheid tussen bestuursorganen en rechtspersonen met een overheidstaak. Ten behoeve van de leesbaarheid wordt in alle gevallen gesproken van bestuursorganen.

Leeswijzer

Met dit jaarverslag legt het LBB verantwoording af over de activiteiten in het jaar 2025. Het LBB voldoet hiermee aan de wettelijke verplichting van artikel 24 van de Wet Bibob. Jaarlijks brengt de minister van Justitie en Veiligheid aan beide Kamers der Staten-Generaal een openbaar verslag uit van de wijze waarop het LBB zijn taken in het afgelopen kalenderjaar heeft verricht.

In hoofdstuk 1 wordt de adviestaak van het LBB uiteengezet. Hierin komen onder andere het aantal aangevraagde en uitgebrachte adviezen aan bod, evenals de gevaarsconclusies, doorlooptijden en ontwikkelingen binnen de uitvoering van de adviestaak. Hoofdstuk 2 gaat over de uitvoering van de tweede wettelijke taak van het LBB: voorlichting. In dit hoofdstuk komen onder meer de Winterschool, cursussen en presentaties, de helpdesk, de nieuwsbrief en de verdere ontwikkeling van het voorlichtingsaanbod aan de orde. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het relatiebeheer van het LBB. Daarbij wordt aandacht besteed aan de samenwerking met informatieleveranciers, de benutting van de OM-tip en de impact van de IT-verstoring bij het Openbaar Ministerie op de uitvoering van Bibob-onderzoeken. Hoofdstuk 4 geeft inzicht in de ontwikkelingen van het Bibob-register. Het hoofdstuk behandelt onder andere het aantal informatieverzoeken, gebruikersaccounts, registraties van gevaarsconclusies en verdachte terugtrekkingen, de doorlooptijden en de doorontwikkeling van het register. In hoofdstuk 5 wordt een overzicht gegeven van relevante jurisprudentie uit 2025 en de gevolgen daarvan voor de uitvoering van de Wet Bibob door het LBB. Tot slot gaat hoofdstuk 6 in op de kwaliteitscontrole door de onafhankelijke kwaliteitscommissie.

1

Adviezen

Bestuursorganen kunnen het LBB vragen onderzoek te doen en een advies te geven over de vraag of er een risico is op crimineel misbruik. Het LBB voert een Bibob-onderzoek uit en raadpleegt daarbij verschillende gesloten registers en andere bronnen waar bestuursorganen geen toegang toe hebben. In de Bibob-onderzoeken geeft het LBB advies over de mate

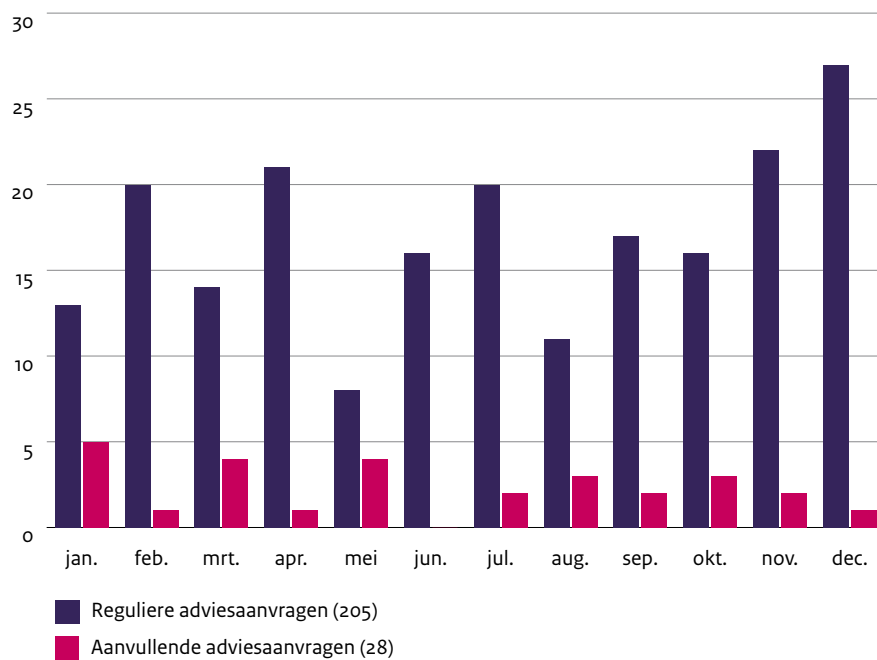
van gevaar voor crimineel misbruik. Bestuursorganen kunnen het LBB om aanvullend advies vragen, na ontvangst van een regulier advies. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer het bestuursorgaan na een zienswijzeprocedure nieuwe informatie heeft en op basis daarvan meer duidelijkheid nodig heeft om een beslissing te nemen.

1.1 Adviezen

Adviesaanvragen

In 2025 ontving het LBB 233 adviesaanvragen, waarvan 205 reguliere adviesaanvragen. De overige 28 aanvragen betroffen aanvullende adviezen voor procedures waarover eerder al advies was uitgebracht. Ten opzichte van 2024 is het aantal adviesaanvragen in 2025 met 32 gedaald, van 265 naar 233.

Het onderstaande overzicht laat het aantal adviesaanvragen per maand in 2025 zien:

Het merendeel van de adviesaanvragen in 2025 is afkomstig van gemeenten. Hieronder staan de bestuursorganen die de meeste adviezen hebben aangevraagd:

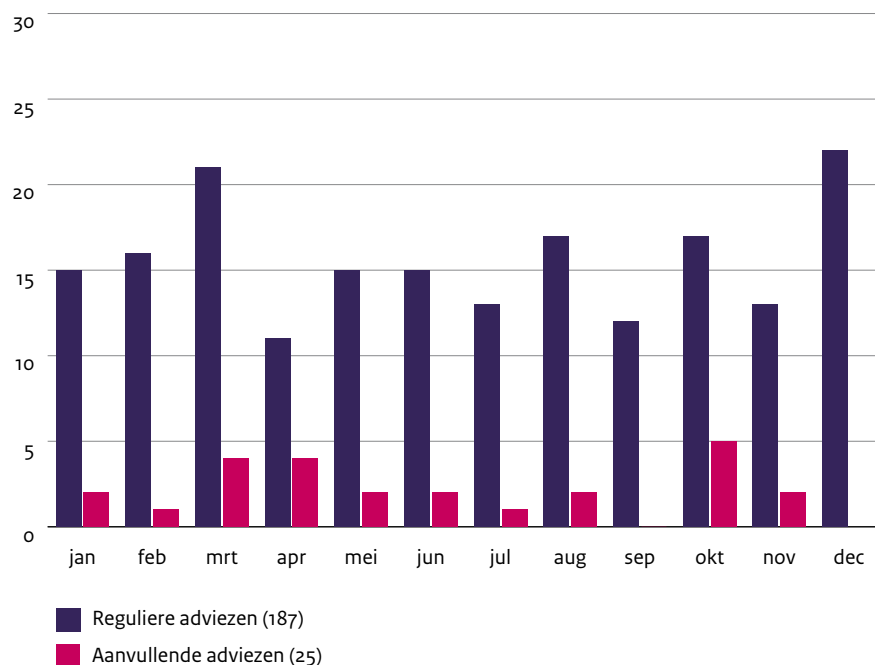
Gemeenten	Aantal ontvangen adviesaanvragen
Gemeente Eindhoven	13
Gemeente Rotterdam	13
Gemeente Amsterdam	11
Gemeente Den Haag	11
Gemeente Nijmegen	8
Gemeente Utrecht	8

Bestuursorgaan	Aantal ontvangen adviesaanvragen
Gemeenten	208
Provincies ²	15
Rijksonderdelen	10

² Waaronder ook begrepen aanvragen van Omgevingsdiensten en Waterschappen.

Uitgebrachte adviezen

In 2025 bracht het LBB 212 adviezen uit, waarvan 187 reguliere adviezen en 25 aanvullende adviezen. Het onderstaande overzicht laat het aantal uitgebrachte adviezen per maand in 2025 zien:

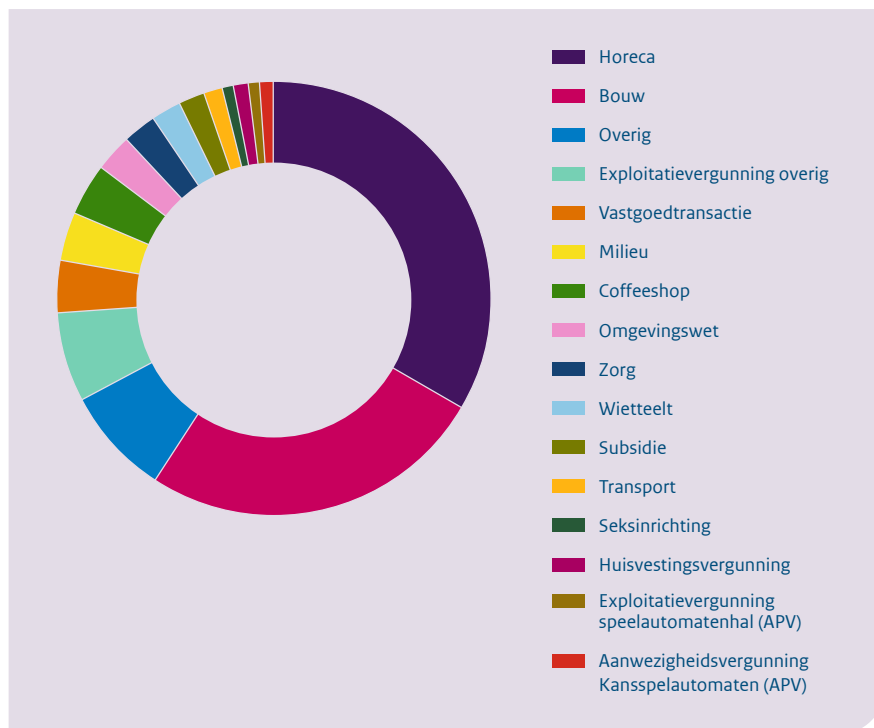
Gevaarsconclusie adviezen	Aantal
Ernstig gevaar	120
Mindere mate van gevaar	19
Geen gevaar	73

Doorlooptijden

In 2025 is 51% van de adviezen uitgebracht binnen de wettelijke adviestermijn van twaalf weken. In 2025 presteerde het LBB wat de doorlooptijden betreft minder goed dan in voorgaande jaren. Dit kwam deels door een achterstand in de behandeling van adviesaanvragen als gevolg van tijdelijke personele onderbezetting aan het begin van 2025. Daarnaast vergden adviesaanvragen meer tijd. In 2026 start het LBB een traject onder externe begeleiding met als doel processen efficiënter in te richten en de doorlooptijden te verkorten.

Adviezen per branche

In 2025 hebben de meeste adviezen betrekking op de horecasector en bouwvergunningen. Het onderstaande overzicht toont de verdeling van de Bibob-adviezen per branche.

1.2 Ontwikkelingen en verbeteringen in adviezen

In 2025 voerde het LBB verschillende inhoudelijke veranderingen door. Aan het begin van het jaar koos het LBB voor een risicogerichte afbakening om de doorlooptijden te normaliseren. Het Bibob-onderzoek richtte zich hierdoor voornamelijk op (rechts) personen en ondernemingen die een groot risico kunnen vormen in het kader van de beschikingsaanvraag, maar zelf niet, of slechts beperkt, binnen het eigen onderzoek van bestuursorganen kunnen worden onderzocht. Deze tijdelijke maatregel wordt begin 2026 geëvalueerd.

Daarnaast werd gewerkt aan een logischere opbouw van het advies en de bijbehorende bijlagen. Het vernieuwde format, vormgegeven in de nieuwe huisstijl, wordt in de loop van 2026 in gebruik genomen.

Net als in voorgaande jaren heeft het LBB aanbevelingen van de kwaliteitscommissie Bibob gebruikt om de adviezen te verbeteren. Er is onderzocht hoe bestuursorganen de onderzoeksvragen die zij stellen bij een adviesaanvraag duidelijk en herkenbaar kunnen verwerken in het advies. Ook is gekeken naar manieren om in het advies dieper in te gaan op de onderzoeksvragen, zodat de beantwoording voor de lezer inzichtelijker en begrijpelijker wordt. De aanpassingen die hieruit voortkomen, worden meegenomen in het nieuwe format van het advies.

1.3 Evaluatie door bestuursorganen

Het LBB verstuurt na het uitbrengen van een (aanvullend) advies een evaluatieformulier aan het bestuursorgaan dat het advies heeft ontvangen. Met behulp van deze evaluatieformulieren verbetert het LBB de kwaliteit van de adviezen, de dienstverlening en borgt het de bruikbaarheid daarvan.

In 2025 is de werkwijze voor het versturen van deze evaluatieformulieren vernieuwd. Voorheen stuurde het LBB bij het uitbrengen van het advies een los evaluatieformulier mee dat bestuursorganen per e-mail konden retourneren. Sindsdien ontvangen bestuursorganen per e-mail een uitnodiging om het evaluatieformulier online in te vullen. In dit formulier vraagt het LBB naar de tevredenheid over de leesbaarheid, volledigheid, doorlooptijd van het ontvangen advies en de communicatie met het LBB aan de hand van een score.

De overstap naar een online evaluatieformulier resulteerde in 2025 in een aanzienlijk hogere respons. Waar het LBB in 2024 slechts 11 ingevulde formulieren ontving, waren dit er 64 in 2025. In onderstaande tabel is weergegeven hoe in de afgelopen jaren op bovengenoemde punten is gescoord; de scores zijn uitgedrukt op een schaal van tien.

	2020	2021	2022	2023	2024 ³	2025
Doorlooptijd	8	7,5	6,4	7,7	7,8	6
Leesbaarheid	8	8,5	8,1	8,2	7,6	8,4
Volledigheid	7,5	7,5	8	8,1	6,9	7,9
Communicatie	8,5	9	8	8,2	8,8	9,1

³ Gezien het lage aantal ingevulde evaluatieformulieren over 2024 bieden deze cijfers een onvoldoende representatief beeld.

Uit de tabel blijkt dat de doorlooptijd in 2025 significant lager beoordeeld is dan in voorgaande jaren. Dit is te verklaren door de langere behandeltermijn van de adviesaanvragen in 2025. Iets meer dan de helft van de adviezen werd binnen de wettelijke termijn van twaalf weken uitgebracht. De overige onderdelen, zoals leesbaarheid en volledigheid, scoren hoger dan vorig jaar, ondanks de tijdelijke maatregelen die het LBB in 2025 hanteerde om de reikwijdte van de onderzoeken risicogericht te beperken.

Uit de toelichting op de gestelde vragen over volledigheid blijkt dat men over het algemeen tevreden is over de opbouw, de leesbaarheid en de volledigheid van het advies. In sommige gevallen delen informatieleveranciers niet alle beschikbare informatie met het LBB, wat bij bestuursorganen tot teleurstelling kan leiden. Wat betreft de communicatie blijkt uit de toelichting op de scores dat de bestuursorganen het contact met de onderzoekers zeer positief waarden. Zij stellen het op prijs dat zij, ondanks de soms langere doorlooptijd, goed op de hoogte werden gehouden van het verloop van het onderzoek.

Follow-up onderzoek

Als onderdeel van de nieuwe werkwijze zet het LBB drie maanden na het uitbrengen van het advies een tweede evaluatieformulier uit. In dit formulier vraagt het LBB:

- naar het verdere verloop van de procedure na ontvangst van het advies;
- naar de mate waarin het advies voor het bestuursorgaan daarin bruikbaar is geweest.

De volgende scores komen naar voren uit deze follow-up enquêtes, deze zijn uitgedrukt op een schaal van tien:

	2025
Bruikbaarheid advies in procedure	7,6
Informatie in advies is voldoende om te kunnen voldoen aan vergewisplicht	8,1
Bestuursorgaan kan zich vinden in de gevaarsconclusie	8,3

2

Voorlichting

Vanuit de tweede wettelijke taak begeleidt het LBB bestuursorganen bij de toepassing van de Wet Bibob. Dit gebeurt op verschillende manieren, met als doel om zo veel mogelijk kennis met bestuursorganen te delen over de toepassing en reikwijdte van de Wet Bibob. De verschillende voorlichtingsactiviteiten die in 2025 hebben plaatsvonden, lichten we hieronder toe.

2.1 Winterschool

In januari 2025 organiseerde het LBB een speciale editie van de Bibob Winterschool in Leerhotel het Klooster in Amersfoort. Ruim tweehonderd professionals uit het hele land namen deel aan het Bibob-spel en het daaropvolgende gesprek. In plaats van de gebruikelijke workshops, zoals in voorgaande jaren, speelden deelnemers van diverse overheidsorganisaties het Bibob-spel 'Operatie Goudsbloem'. De deelnemers vullden binnen de teams verschillende rollen, waaronder die van bedrijven, bestuursorganen, informatieleveranciers, het LBB en het RIEC. In het spel lag de nadruk op het belang van samenwerking tussen verschillende partners in de Bibob-keten. Na afloop van het spel vond een panelgesprek plaats waarin deelnemers de overlap bespraken tussen het gespeelde scenario en de dagelijkse Bibob-praktijk.

2.2 Cursussen & presentaties

In 2025 verzorgde het LBB cursussen en presentaties over diverse thema's binnen het Bibob-vakgebied voor doelgroepen variërend van ambtenaren tot bestuurders. Het doel van deze trainingen en cursussen is om bestuursorganen beter toe te rusten op de toepassing van de Wet Bibob. Begin december droeg het LBB bij aan het Landelijk kennisevent Bibob, georganiseerd door het RIEC Noord-Nederland en RIEC Oost-Nederland. Tijdens dit evenement werden diverse kennis- en werksessies verzorgd over onder meer zorgaanbieders, vastgoed en de Omgevingswet.

Ook internationaal breidde het LBB de voorlichting uit, mede dankzij een groeiende internationale belangstelling voor de Wet Bibob. In maart gaf het LBB samen met het Ministerie van Justitie en Veiligheid een presentatie aan een delegatie uit Luxemburg. In december verzorgde het LBB een bijdrage over de Wet Bibob tijdens de Benelux-conferentie 'Bestuurlijke aanpak van de georganiseerde criminaliteit' in Luxemburg. De vraag naar Bibob-cursussen en andere vormen van voorlichting van het LBB blijft zowel nationaal als internationaal sterk groeien.

2.3 Ondersteuning tijdens het Bibob-traject

Het LBB ondersteunde in 2025 bestuursorganen bij concrete adviesaanvragen, zonder daarbij in het onderzoek of besluitvormingsproces van het bestuursorgaan te treden. Bij een eerste adviesaanvraag of wanneer een bestuursorgaan na langere tijd opnieuw een aanvraag indient, voert het LBB doorgaans eerst een intakegesprek. Ook bij mogelijk (juridisch) complexe onderzoeken vindt een soortgelijk gesprek plaats. Tijdens deze gesprekken wordt gekeken naar het eigen onderzoek van het bestuursorgaan, de reikwijdte van het LBB-onderzoek en de manier waarop dit wordt uitgevoerd. Daarnaast legt het LBB uit welk traject het bestuursorgaan doorloopt na ontvangst van het Bibob-advies, bijvoorbeeld met betrekking tot de vergewisplicht en de geheimhoudingsplicht.

2.4 Visie op voorlichting

De visie van het LBB op voorlichting richt zich op het ontwikkelen van een uitgebreider voorlichtingsaanbod over verschillende Bibob-thema's, zowel voor beginnende als gevorderde Bibob-medewerkers. In 2025 zette het LBB de voorlichtingstaak voort. De in 2024 ontwikkelde e-learning en meerdere (animatie)video's⁴ werden in 2025 voor het publiek toegankelijk. Daarnaast werkte het LBB samen met verschillende RIEC's en andere partners aan een nieuwe versie van het handboek Wet Bibob. Dit handboek wordt naar verwachting in 2026 beschikbaar voor overheidsorganisaties.

In 2025 breidde het LBB het voorlichtingsaanbod actief uit om de kwaliteit te verhogen, de reikwijdte te vergroten en het kennisniveau van bestuursorganen over de Wet Bibob te versterken. Bestaande trainingen, zoals 'Basis Wet Bibob' en 'De Wet Bibob en het (eigen) financiële onderzoek', bleven onderdeel van het aanbod. Daarnaast ontwikkelde het LBB twee handreikingen met bijbehorende trainingen: over overheids- en zorgopdrachten en over financieel onderzoek (verdiepend). Het LBB zet deze initiatieven in 2026 voort, samen met de aangesloten RIEC's en andere partners.

4 Zie paragraaf 2.5 van het jaarverslag uit 2024.

2.5 Website

Op www.justis.nl staat veel informatie over de Wet Bibob en de daaraan gerelateerde onderwerpen. In 2025 vulde het LBB, onderdeel van Justis, deze informatie aan met bijsluiters van de bestandenpostbus voor adviesaanvragen en informatieverzoeken. Deze bijsluiters lichten toe hoe bestuursorganen de bestandenpostbus correct en effectief gebruiken en zijn bedoeld om het juiste gebruik te bevorderen. In 2026 worden alle webteksten over de Wet Bibob herschreven naar B2-niveau, zodat de informatie voor bestuursorganen beter te begrijpen is.

2.6 Helpdesk

Het LBB beantwoordt in het kader van de helpdeskfunctie dagelijks meerdere inhoudelijke vragen via telefoon, Webex en e-mail. Veelgestelde vragen zijn bijvoorbeeld of een situatie in aanmerking komt voor toepassing van de Wet Bibob en of het raadzaam is bij het LBB een Bibob-advies aan te vragen.

2.7 Nieuwsbrieven

In 2025 bracht het LBB drie nieuwsbrieven uit voor bestuursorganen en andere belanghebbenden. De nieuwsbrief telt ruim 1.400 abonnees en bevat informatie over de activiteiten en ontwikkelingen rond de Wet Bibob. Naast uitspraken van de Rechtbanken en de Afdeling over Bibob-zaken, bevat de nieuwsbrief kennis en expertise over de wet en wetsontwikkelingen.

Werkt u bij een overheidsinstelling en wilt u zich abonneren op de nieuwsbrieven? Neem dan contact op met de helpdesk van het LBB via telefoonnummer: +31 88-998 22 50 of per e-mail: bibob@justis.nl.

3

Relatiebeheer

Het LBB is voor de kwaliteit en doorlooptijd van de adviezen afhankelijk van een tijdige en goede levering van informatie door ketenpartners, zoals het Openbaar Ministerie (OM) en de politie. Daarom is het onderhouden van een goede relatie met deze partners van groot belang.

3.1 Werkzaamheden relatiebeheer LBB

Na de start in 2024 heeft het LBB het afgelopen jaar de werkzaamheden rondom de professionalisering en verankering van relatiebeheer voortgezet. In 2025 legde het LBB meerdere kennismakingsbezoeken af aan opsporingsdiensten, zoals de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA), Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en de Koninklijke Marechaussee.

Het LBB heeft het contact met zijn meest relevante informatieleveranciers versterkt door periodiek overleg te voeren met de Belastingdienst, de politie en onderdelen van het OM. Deze intensieve samenwerking heeft geleid tot een gestroomlijndere informatievoorziening en een hogere kwaliteit van de aangeleverde informatie.

Tegelijkertijd blijft de tijdige aanlevering van informatie een aandachtspunt: informatie wordt niet altijd binnen de gewenste termijnen geleverd en in enkele gevallen blijft de aanlevering geheel uit. Het LBB agendeert dit onderwerp daarom actief in het periodiek overleg en zoekt samen met partners naar manieren om de voorspelbaarheid en tijdigheid van de informatievoorziening verder te verbeteren.

3.2 Het OM en de ‘OM-tip’

Het OM is op grond van artikel 26 Wet Bibob bevoegd om bestuursorganen te tippen indien het beschikt over gegevens over strafbare feiten die van belang kunnen zijn in een Bibob-onderzoek. Hiermee kan het OM een bestuursorgaan wijzen op de mogelijkheid om een (rechts)persoon aan een Bibob-onderzoek te onderwerpen en daarmee een Bibob-procedure te starten. Uit de werkbezoeken aan het OM in 2024 bleek dat zowel het LBB als het OM de tipfunctie beter kunnen benutten. Daarom besteedde het LBB extra aandacht aan voorlichting over de tipfunctie. In 2025 leidde dit tot frequenter overleg tussen beide partijen, met name over het gebruik, de aanleiding en het juiste moment om bestuursorganen te tippen. Ook de deelbaarheid van de opsporingsinformatie waarop de tip is gebaseerd, is veelvuldig besproken.

Verstoring OM

In juli 2025 werd het OM getroffen door een grootschalige IT-verstoring. Dit had grote gevolgen voor de communicatie en informatieverstrekking aan partners in de (strafrecht)keten. Ook had het gevolgen voor de levering van informatie aan het LBB en bestuursorganen ten behoeve van de uitvoering van Bibob-onderzoeken. Gedurende drie maanden konden er, in het kader van een Bibob-onderzoek, geen actuele uittreksels Justitiële Documentatie bij de Justitiële Informatiedienst (Justid) worden opgevraagd. Het was voor het OM onmogelijk om strafdossiers in de zaaksystemen bij te werken en deze digitaal te verstrekken aan het LBB.

Dankzij een goede samenwerking slaagde het OM erin om tijdens de IT-verstoring zoveel mogelijk informatie beschikbaar te stellen voor de Bibob-onderzoeken. Desondanks waren de meest actuele gegevens van het OM in deze periode niet altijd beschikbaar voor bestuursorganen en het LBB. In oktober 2025 werd de verstoring volledig verholpen en werden de ontstane achterstanden bij het OM ingelopen. Hierdoor kon het LBB weer adviseren over strafbare feiten en vermoedens daarvan op basis van de meest actuele justitiële gegevens en zaakdossiers.

3.3 Aanpak fraude in de zorg

Door de toenemende aandacht voor de bestrijding van zorgfraude voerden de relatiebeheerders van het LBB in 2025 diverse gesprekken met instanties zoals de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) en de Stichting Informatieknooppunt Zorgfraude (IKZ). Het doel hiervan was te verkennen hoe toekomstige samenwerkingen kunnen bijdragen aan een gezamenlijke aanpak van zorgfraude.

Tijdens deze gesprekken deelden de partijen ervaringen en signalen. Ook gaven de relatiebeheerders van het LBB presentaties over de Wet Bibob en de werkwijze van het LBB. In 2026 gaat het LBB opnieuw met deze partijen in gesprek om de samenwerking in de gezamenlijke aanpak van fraude in de zorg te versterken.

A photograph showing a person's hands writing in a notebook. The person is wearing a light-colored sweater. To the left is a laptop, and to the right is a white mug. The scene is set on a desk with a wooden mat.

4

Het Bibob- register

In het (online) Bibob-register registreren overheidsinstanties en het LBB gevaarsconclusies en meldingen van verdachte terugtrekkingen⁵. Sinds de ingebruikname, in oktober 2022, gebruiken bestuursorganen het register voor het verkrijgen van aanvullende informatie voor het eigen Bibob-onderzoek. Via het register kunnen bestuursorganen nagaan of er eerder gevaar is gesignaleerd over de betrokkene of andere Bibob-relaties die in het kader van de Wet Bibob worden onderzocht. Vervolgens kunnen bestuursorganen bij het LBB of het betreffende bestuursorgaan nadere informatie opvragen over de geregistreerde gevaarsconclusie.

⁵ Meldingen van terugtrekkingen over de betrokkene uit de procedure nadat een eigen onderzoek is gestart of nadat advies is gevraagd aan het LBB (artikel 7a lid 8 Wet Bibob).

4.1 Informatieverzoeken en gebruikersaccounts

Het LBB verwerkte in 2025 1336 informatieverzoeken meer dan in 2024. Daarmee is het aantal informatieverzoeken aan het Bibob-register met 8% toegenomen.

Jaar	Verwerkte informatieverzoeken
2024	15.731
2025	17.067

Van alle bestuursorganen die informatieverzoeken indienen, diende de vijf hieronder genoemde de meeste verzoeken bij het Bibob-register in:

Organisatie	Hoeveelheid afgehandelde verzoeken
Gemeente Eindhoven	1.266
Gemeente Enschede	792
Gemeente Utrecht	716
Gemeente Breda	702
Provincie Noord-Holland	672

Van de 17.067 informatieverzoeken in 2025 resulteerden 164 verzoeken in een uittreksel met een zogeheten 'hit'. In deze gevallen verstreekte het LBB de aanvrager informatie waaruit bleek dat de aanvrager bij een ander bestuursorgaan een gevaarsconclusie kon opvragen, ter ondersteuning van het eigen onderzoek van het bestuursorgaan. Hiermee faciliteert het LBB de informatie-uitwisseling tussen bestuursorganen.

Op 31 december 2024 telde het Bibob-register 1126 actieve gebruikers, verspreid over 350 verschillende bestuursorganen. Op 31 december 2025 waren er in totaal 1075 actieve gebruikersaccounts bij 340 verschillende bestuursorganen. Daarmee is het aantal actieve gebruikers relatief stabiel gebleven, zonder grote daling of stijging in het aantal gebruikers van het register.

4.2 Gevaarsconclusies en meldingen terugtrekkingen

Het Bibob-register bevatte in 2025 in totaal 1277 gevaarsconclusies, waarvan 440 werden geregistreerd tussen 1 januari 2025 en 31 december 2025. Van die 440 registraties registreerde het LBB zelf 347 gevaarsconclusies en bestuursorganen 93. In totaal waren er 391 gevaarsconclusies met een ernstige mate van gevaar geregistreerd en 57 met een mindere mate van gevaar.⁶

De volgende tabel toont het aantal geregistreerde gevaarsconclusies voor 2024 en 2025.

Geregistreerd door	2024	2025
LBB	932	347
Bestuursorganen	53	93
Totaal geregistreerde gevaarsconclusies	985	440

⁶ Het is mogelijk dat één subject meerdere gevaarsconclusies heeft. Dit kan voorkomen als een subject in meerdere dossiers voorkomt met verschillende gevaarsconclusies. Derhalve zijn er in 2025 8 gevaarsconclusies meer geregistreerd dan dat er subjecten zijn geregistreerd.

In 2025 registreerde het LBB 585 registraties minder dan in 2024. Dit verschil valt grotendeels te verklaren door de inhaalslag die het LBB in 2024 maakte bij het registreren van dossiers die nog niet waren opgenomen in het Bibob-register. Hierdoor registreerde het LBB in 2024 bovengemiddeld veel dossiers.

Bestuursorganen registreerden in 2025 93 gevaarsconclusies in het Bibob-register. Dat is een toename van circa 75% ten opzichte van 2024, toen 53 gevaarsconclusies werden geregistreerd.

De toenemende registraties door bestuursorganen dragen bij aan een efficiëntere informatie-uitwisseling tussen de organisaties die gebruikmaken van het register. Gemeenten zijn vooralsnog de meest actieve gebruikers van het Bibob-register, zowel bij het doen van informatieverzoeken als bij het registreren van gevaarconclusies. Slechts tien gevaarconclusies werden geregistreerd door een organisatie anders dan een gemeente. Deze werden in alle gevallen gedaan door de Provincie Gelderland. De tabel hieronder toont het aantal geregistreerde gevaarconclusies per subjecttype, uitgesplitst naar registraties door gemeenten en door overige bestuursorganen.

Type subject	Bron	Totaal
Natuurlijke personen	Gemeenten	50
	Overige	2
Niet natuurlijke personen	Gemeenten	33
	Overige	8

Naast gevaarconclusies bevat het Bibob-register meldingen van terugtrekkingen. Dit betreft gevallen waarin een subject zich na de start van de Bibob-procedure heeft teruggetrokken en het bestuursorgaan vermoedt dat dit samenhangt met de Bibob-screening. Ook bij dit type registratie is in 2025 een toename te zien van het aantal door bestuursorganen gemelde gevallen.

De tabel hieronder toont het aantal geregistreerde meldingen van terugtrekkingen door bestuursorganen.

Jaar	Aantal registraties melding van verdachte terugtrekking	Totaal aantal registraties verdachte terugtrekking in het Bibob-register (cumulatief aan het einde van het jaar)
2024	62	150 ⁷
2025	57	207

4.3 Doorlooptijden

Van de 17.067 informatieverzoeken in het Bibob-register in 2025 handelde het LBB 16.596 verzoeken af binnen twee dagen. Dit komt neer op 97,2% van de informatieverzoeken. In slechts 2,8% van de gevallen duurde het langer dan twee dagen voordat een uittreksel uit het register kon worden verstrekt. Door deze korte doorlooptijd voorziet het LBB in de behoefte van bestuursorganen om snel te kunnen verifiëren of er relevante signalen zijn over subjecten in hun eigen Bibob-onderzoek.

Antwoordtermijn informatieverzoeken in 2025	Totaal
Binnen 2 dagen	16.596
Langer dan 2 dagen	471

⁷ In het jaarverslag LBB 2024 werd per abuis gerapporteerd dat er aan het eind van 2024 139 meldingen verdachte terugtrekkingen stonden geregistreerd. Het juiste aantal meldingen verdachte terugtrekkingen die aan het eind van het jaar geregistreerd stonden was 150.

4.4 Doorontwikkeling van Bibob-register

In 2024 onderzocht het LBB de digitale toegankelijkheid van het Bibob-register. Op basis van dit onderzoek zijn er in 2025 verbeteringen doorgevoerd om het Bibob-register voor alle gebruikers toegankelijker te maken. Gebruikers kunnen het register nu bedienen met een voorleesprogramma en het toetsenbord. Ook is de informatie in het Bibob-register visueel duidelijker, makkelijker te lezen en te begrijpen. Het LBB blijft zich in 2026 inzetten voor een nog toegankelijker Bibob-register.

In 2025 voerde het LBB een vooronderzoek uit naar automatische verstrekking van gegevens, waarmee gebruikers via geautomatiseerde zoekmethoden de database van het Bibob-register kunnen doorzoeken. Hiermee zet het LBB in op datagedreven werken en de digitalisering van werkprocessen. Daarnaast verbetert dit proces de dienstverlening voor de bestuursorganen die van het Bibob-register gebruikmaken. Een verdiepend onderzoek naar deze mogelijkheid vindt in 2026 plaats.

5

Jurisprudentie

In 2025 zijn verschillende rechterlijke uitspraken gedaan over de toepassing van de Wet Bibob. Het LBB volgt de jurisprudentie op de voet en past waar nodig de werkwijze aan. Deze uitspraken betreft het LBB ook bij de voorlichting aan bestuursorganen. De onderstaande rechterlijke uitspraken gaven het LBB aanleiding tot herziening van de beoordeling van het zakelijk samenwerkingsverband bij bepaalde (ver) huurrelaties en de beoordeling van de samenhang bij omgevingsvergunningen voor bouwactiviteiten.

5.1 Uitspraken van 22 januari en 27 augustus 2025

De Afdeling oordeelde op 22 januari 2025⁸ over de weigering van een aangevraagde vergunning op grond van de Drank- en Horecawet. De vergunningaanvrager huurde een horecaruimte met inventaris van de eigenaar van het pand. De Afdeling overwoog dat een huurrelatie waarin ook de inventaris wordt gehuurd op zichzelf onvoldoende is om te concluderen dat er sprake is van een zakelijk samenwerkingsverband in de zin van de Wet Bibob. Niet is gebleken dat sprake is van een zakelijke relatie die gericht is op samenwerking in het te exploiteren bedrijf. In een uitspraak van 27 augustus 2025⁹ boog de Afdeling zich over de weigering van een aangevraagde exploitatievergunning voor een seksinrichting. De vergunningaanvrager zou voor de exploitatie van de seksinrichting dezelfde handelsnamen willen gebruiken die de voormalig exploitant van een seksinrichting op dezelfde locatie gebruikte. De voormalig exploitant was ook de verhuurder van het pand. Onder verwijzing naar haar eerdere uitspraak van 22 januari 2025 oordeelde de Afdeling dat ook de overname van handelsnamen, in combinatie met een huurrelatie, onvoldoende is om een zakelijk samenwerkingsverband aan te nemen.¹⁰

8 ECLI:NL:RVS:2025:214.

9 ECLI:NL:RVS:2025:4128.

10 Volledigheidshalve merkt het LBB over beide uitspraken op dat nog andere feiten en omstandigheden aan het door de burgemeester veronderstelde zakelijk samenwerkingsverband ten grondslag waren gelegd, maar dat deze feiten en omstandigheden evenmin hebben geleid tot een andersluidend oordeel van de Afdeling.

5.2 Gevolgen LBB uitspraak 22 januari en 27 augustus 2025

Met de uitspraak van 22 januari 2025 wijkt de Afdeling af van haar eerdere uitspraak van 4 oktober 2017¹¹, waarin zij destijds oordeelde dat het huren van een bedrijfspand met inventaris op zichzelf voldoende is voor het aannemen van een zakelijk samenwerkingsverband. Gezien de stellige formulering van de Afdeling ziet het LBB geen andere mogelijkheid om soortgelijke gevallen anders te beoordelen dan de lijn die voortvloeit uit de uitspraken van 22 januari 2025 en 27 augustus 2025. Dit betekent dat het LBB, in lijn met de uitspraken van de Afdeling, een huurrelatie waarbij naast het vestigingspand ook inventaris en/of handelsnaam wordt gehuurd of overgenomen, niet langer op zichzelf kwalificeert als een zakelijk samenwerkingsverband. Deze huurrelatie kan mogelijk in combinatie met andere feiten en omstandigheden in concrete gevallen tot de conclusie leiden dat er sprake is van een zakelijk samenwerkingsverband.

11 ECLI:NL:RVS:2017:2676.

5.3 Uitspraak van 19 februari 2025

De Afdeling oordeelde op 19 februari 2025¹² over de weigering van twee aangevraagde omgevingsvergunningen voor de uitbreiding van een magazijnruimte en de verbouwing van een privéwoning. De Afdeling overwoog ten aanzien van het handelen in strijd met de Algemene wet inzake rijksbelastingen (Awr) en met de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) dat er geen sprake is van samenhang met de omgevingsvergunning voor de verbouwing van de privéwoning. De strafbare feiten, meer specifiek het (gedeeltelijk) niet tijdig betalen van omzetbelasting en het onvergund bouwen van twee zelfstandige appartementen, zijn in de zakelijke sfeer gepleegd en staan zodoende in een te verwijderd verband tot de verbouwing van de privéwoning. Deze strafbare feiten hangen naar het oordeel van de Afdeling wel samen met de omgevingsvergunning voor de uitbreiding van het magazijn, omdat de strafbare feiten daar in het verlengde liggen van de beschikkingsactiviteiten.

12 ECLI:NL:RVS:2025:631.

5.4 Gevolgen LBB uitspraak 19 februari 2025

De uitspraak van de Afdeling van 19 februari 2025 heeft gevolgen voor de beoordeling van de samenhang¹³ bij omgevingsvergunningen voor een bouwactiviteit. Bij dergelijke vergunningen maakt het LBB, in lijn met de uitspraak van de Afdeling, onderscheid tussen de context waarin de strafbare feiten zijn gepleegd en de activiteiten waarvoor de vergunning is aangevraagd. Concreet betekent dit dat strafbare feiten die in de zakelijke sfeer zijn gepleegd, niet langer samenhangen met een omgevingsvergunning die is aangevraagd voor privédoeleinden. Deze strafbare feiten staan dan in een te verwijderd verband tot de beschikkingsactiviteiten.

13 Als bedoeld in artikel 3, derde lid, onder a, van de Wet Bibob: strafbare feiten “die zijn gepleegd bij activiteiten die overeenkomen of samenhangen met activiteiten waarvoor de beschikking wordt aangevraagd dan wel is gegeven”.

6

Kwaliteits- commissie

De kwaliteit van de Bibob-adviezen wordt mede gewaarborgd door een onafhankelijke kwaliteitscommissie. De kwaliteitscommissie beoordeelt steekproefsgewijs de kwaliteit van de adviezen van het LBB en de zorgvuldigheid waarmee deze tot stand komen. De kwaliteitscommissie kijkt naar de opbouw van het advies, de wijze waarop de informatie is geselecteerd en weergegeven, en de vraag of de analyse van de gebruikte informatie de conclusie van het advies kan dragen.

De bevindingen van de kwaliteitscommissie worden in een jaarlijks verslag gerapporteerd aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, mevr. C. van Bruggen. Het jaarverslag van de kwaliteitscommissie wordt door de Minister van Justitie & Veiligheid en de Staatssecretaris van Justitie & Veiligheid vervolgens, samen met het jaarverslag van het LBB, aangeboden aan beide Kamers van de Staten-Generaal. De kwaliteitscommissie Bibob is in februari 2026 van samenstelling veranderd. Twee leden van de kwaliteitscommissie Bibob, André de Jong en Bas Verkerk, hebben afscheid genomen na een zittingsperiode van acht jaar. Ahmed Marcouch en Bram de Klerck nemen het stokje van hen over. De commissie bestaat nu uit de volgende leden:

- **De heer prof. dr. E. Kolthoff (voorzitter):** emeritus hoogleraar criminologie aan de Open Universiteit;
- **De heer drs. A.B.C. de Klerck:** buitengewoon adviseur bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
- **De heer A. Marcouch:** burgemeester van de gemeente Arnhem;
- **Mevrouw mr. A.C. Nienhuis:** instituutsdirecteur van het Instituut voor Veiligheid bij de Hogeschool Utrecht;
- **De heer mr. P. van Kesteren:** rechter bij de Rechtbank Overijssel.

De leden van de kwaliteitscommissie ondergaan iedere vijf jaar een veiligheidsonderzoek door de AIVD en beschikken over een Verklaring van Geen Bezwaar (VGB). De termijn voor een lid van de kwaliteitscommissie is vier jaar en kan maximaal één keer worden verlengd met nog eens vier jaar.

In 2025 heeft de kwaliteitscommissie 33 reguliere adviezen en 5 aanvullende adviezen van het LBB beoordeeld. De kwaliteitscommissie is over het algemeen positief over de adviestaak van het LBB. De aanbevelingen van de kwaliteitscommissie richten zich zowel op het onderzoeksproces als op de inhoud van de adviezen. Het LBB past waar nodig de werkwijze hierop aan. De kwaliteitscommissie beschrijft de belangrijkste aanbevelingen in haar jaarverslag. De inhoudelijke reactie van het LBB op het jaarverslag van de kwaliteitscommissie is als bijlage opgenomen bij het betreffende jaarverslag.

Dit jaarverslag is een uitgave van:

*Justis
De screeningsautoriteit van Nederland
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Postbus 20300 | 2500 EH Den Haag
justis.nl*

Maart 2026

Jaarverslag 2025
Kwaliteitscommissie Bibob

Justis
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Datum 12 maart 2026

Colofon

Afzendgegevens

Kwaliteitscommissie Bibob

Secretaris: dhr. mr. R.P. Stehouwer

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20300
2500 EH Den Haag
www.justis.nl

Inhoudsopgave

Colofon	3
Inhoudsopgave	5
Algemene conclusies en aanbevelingen	6
1. Rol en werkwijze Kwaliteitscommissie	18
1.1 Instelling externe Kwaliteitscommissie	18
1.2 Doelstelling	19
1.3 Werkwijze	20
2 Beoordeling kwaliteit adviezen	22
2.1 Aantal beoordeelde adviezen	22
2.2 Criteria	22
2.3 Resultaten van de beoordeling op onderdelen	24
3. Terugkoppeling aan het Bureau	31
Bijlage 1 Protocol voor werkwijze Kwaliteitscommissie Bibob	32
Bijlage 2 Aanbevelingen uit het jaarverslag 2024 en de reactie daarop van het Bureau	36

Algemene conclusies en aanbevelingen

In 2025 heeft het Landelijk Bureau BIBOB (hierna: het Bureau) in totaal 187 reguliere en 25 aanvullende adviezen uitgebracht.

De Kwaliteitscommissie Bibob (hierna: Kwaliteitscommissie) heeft hiervan 33 reguliere adviezen en 5 aanvullende adviezen beoordeeld. Dit komt neer op ongeveer 18% van het totaal aantal uitgebrachte adviezen.

In deze paragraaf worden de bevindingen en de aanbevelingen van de Kwaliteitscommissie verkort weergegeven.

Bevindingen 2025

Hierna is een aantal tabellen over 2025 opgenomen waarin de beoordeelde adviezen in verschillende categorieën worden verdeeld. In de eerste tabel wordt weergegeven hoeveel adviezen het Bureau heeft uitgebracht en hoeveel de Kwaliteitscommissie daarvan heeft beoordeeld. In de tweede tabel worden de beoordeelde adviezen naar onderwerp verdeeld. In de derde tabel worden de beoordeelde adviezen ingedeeld naar het bestuursorgaan dat het advies heeft gevraagd. Tot slot is een tabel opgenomen waarin wordt vermeld over hoeveel adviezen geen opmerkingen waren, hoeveel adviezen op procedurele punten voor verbetering in aanmerking komen, bij hoeveel adviezen inhoudelijke opmerkingen zijn gemaakt en tot slot bij hoeveel adviezen zowel procedurele als inhoudelijke opmerkingen zijn gemaakt.

Om de bevindingen enigszins af te kunnen zetten tegen de cijfers en bevindingen in de voorgaande jaarverslagen zijn hier ook de cijfermatige gegevens uit de jaren 2021-2024 weergegeven.

Overzicht percentages aantal beoordeelde adviezen 2021-2025:

Aantal	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal aantal uitgebrachte adviezen	422	290	237	223	212
Beoordeelde adviezen	54/13%	46/16%	40/17%	42/19%	38/18%

Overzicht beoordeelde adviezen 2021-2025 naar onderwerp:

Onderwerp	2021	2022	2023	2024	2025
Horeca	17/32%	18/36%	11/29%	16/33%	10/26%
Bouw	8/15%	13/26%	11/29%	7/14%	4/11%
Milieu	2/4%	6/12%	4/11%	3/6%	1/3%
Seksinrichting	1/2%	1/2%	1/3%	1/2%	-
Wietteelt, coffeeshop, smart/grow/headshop	5/9%	-	-	3/6%	2/5%
Speelautomaten	12/23%	3/6%	-	2/4%	2/5%
Subsidie	1/2%	-	2/5%	4/8%	2/5%
Transport	3/6%	-	-	1/2%	-
Vastgoedtransactie	-	2/4%	5/13%	2/4%	1/3%
Exploitatievergunning, overig	4/8%	-	1/3%	2/4%	6/16%
Alcoholwet	-	7/14%	3/8%	8/16%	7/18%
Inschrijving als intermediair	-	-	-	-	1/3%
Afwijken omgevingsplan	-	-	-	-	2/5%

Overzicht beoordeelde adviezen in 2022-2025 naar bestuursorgaan:

Bestuursorgaan	2022	2023	2024	2025
Gemeenten	34/74%	35/88%	35/83%	31/82%
Provincies	10/22%	4/10%	4/10%	2/5%

Andere organisaties, RVO, VWS, Kansspelautoriteit samenwerkingsverband van gemeenten, Omgevingsdienst	2/4%	1/2%	3/7%	5/13%
--	------	------	------	-------

Overzicht beoordeelde adviezen in 2022-2025 naar resultaat:

Resultaat	2022	2023	2024	2025
Adviezen zonder opmerkingen	21/46%	21/53%	16/38 %	27/71 %
Adviezen met procedurele opmerkingen	9/20%	4/10%	4/10%	2/5%
Adviezen met inhoudelijke opmerkingen	10/22%	12/30%	18/43 %	7/18%
Adviezen met zowel procedurele als inhoudelijke opmerkingen	6/13%	3/8%	4/10%	2/5%

Hieronder geeft de Kwaliteitscommissie een korte toelichting op bovenstaande tabellen betreffende 2025 met het overzicht naar resultaat.

De Kwaliteitscommissie heeft de kwantitatieve bevindingen over het jaar 2025 in bovenstaande tabellen vastgelegd en constateert daarmee het volgende.

Het aantal adviezen dat door het Bureau is uitgebracht is de laatste jaren gedaald. Omdat de Kwaliteitscommissie ongeveer hetzelfde aantal adviezen heeft beoordeeld als in de voorafgaande jaren is het percentage beoordeelde adviezen verder gestegen. Doordat de Kwaliteitscommissie de afgelopen jaren verhoudingsgewijs meer adviezen heeft getoetst, heeft zij een beter beeld gekregen van de kwaliteit van de adviezen.

Ten aanzien van de onderwerpen van de adviezen over de afgelopen vijf jaar schommelt het aantal beoordeelde adviezen per sector van jaar op jaar omdat de Kwaliteitscommissie beoordelingen doet op basis van een aselecte steekproef. In 2025 zijn relatief veel horeca, exploitatievergunning en alcohol-adviezen beoordeeld en relatief weinig voor milieu en vastgoedtransactie. In 2025 zijn er geen adviezen beoordeeld die zien op seksinrichtingen in tegenstelling tot de voorgaande jaren.

De verdeling van de beoordeelde adviezen naar bestuursorganen is de afgelopen 5 jaar stabiel te noemen, voor zover het gaat om adviesaanvragen van gemeenten. Het aantal beoordeelde adviezen die door provincies zijn aangevraagd, is ietwat gedaald. Bij de rest van de overheid is een geleidelijke stijging waarneembaar. Ruim 80% van de beoordeelde adviezen in 2025 zijn door gemeenten aangevraagd. Dat komt min of meer overeen met het aandeel van gemeentelijke adviezen in de jaren daarvoor. Ongeveer 5% van de beoordeelde adviezen zijn door provincies aangevraagd. Dat is minder dan de voorgaande jaren. De resterende adviezen waren voor andere organisaties bedoeld, waaronder het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ten behoeve van de aanwijzing als teler in het kader van Experiment gesloten coffeeshopketen, de Omgevingsdienst en samenwerkingsverbanden van gemeenten. In het algemeen valt het op dat slechts een gering aantal adviezen worden gevraagd door ministeries. Ten opzichte van de voorafgaande jaren zijn er verhoudingsgewijs wel meer adviezen beoordeeld die voor andere overheidsorganen bedoeld waren.

Ten aanzien van het overzicht van de beoordeelde adviezen naar resultaat geldt voor 2025 het volgende. In totaal voldoen 27 van de 38 beoordeelde adviezen aan alle gestelde criteria, dat wil zeggen 71% van de beoordeelde adviezen. Dit

percentage ligt hoger dan de voorgaande jaren. Dit heeft ermee te maken dat de Kwaliteitscommissie dit jaar nog scherper heeft gekeken naar haar eigen opmerkingen en of deze mee moeten tellen voor het jaarverslag. De Kwaliteitscommissie heeft daarbij gekeken naar welke reacties aan het Bureau teruggekoppeld dienen te worden en wat de reacties van het Bureau op die opmerkingen zijn geweest. De opmerkingen zijn divers van aard en bestaan voor een groot gedeelte uit vragen die leven binnen de Kwaliteitscommissie. Het Bureau heeft een deel van de opmerkingen van de Kwaliteitscommissie opgehelderd middels een terugkoppeling van de betreffende onderzoeker. Als hiervan sprake is, heeft de Kwaliteitscommissie deze opmerkingen niet meegenomen in het overzicht. Doordat er voor dit jaar nog kritischer is gekeken naar de opmerkingen en de terugkoppeling daarop van het Bureau, liggen de percentages voor de voorgaande jaren wat hoger.

De Kwaliteitscommissie heeft meerdere opmerkingen van uitsluitend procedurele aard gemaakt. In totaal tellen daarvan 2 mee voor het jaarverslag. Deze opmerkingen gaan over de vraag of de contacten die het Bureau met het bestuursorgaan heeft gehad op een toegankelijke manier zijn gedocumenteerd en of de intake met het bestuursorgaan heeft geleid tot een heldere vraagstelling waarvoor het logisch is dat het Bureau advies uitbrengt. Ten aanzien van deze procedurele punten ziet de Kwaliteitscommissie ten opzichte van vorig jaar duidelijk vooruitgang en wilt het Bureau hiermee complimenteren. In verschillende adviezen, waarvan er 7 meetellen voor het jaarverslag, heeft de Kwaliteitscommissie enkel inhoudelijke opmerkingen gemaakt. Het gaat hier om problemen, opmerkingen, of verbeterpunten die worden geconstateerd onder de criteria 1 tot en met 4. Zie voor een nadere toelichting op de criteria paragraaf 2.2. In meerdere beoordeelde adviezen, waarvan er 2 voor het jaarverslag meetellen, was sprake van opmerkingen van zowel procedurele als inhoudelijke aard.

Zoals hiervoor reeds is aangegeven, is het aantal opmerkingen bij de beoordeelde adviezen dit jaar gedaald mede omdat er kritischer is gekeken naar de aard en het gewicht van de opmerking en de reactie van het Bureau op de betreffende opmerking. De (inhoudelijke) opmerkingen die de Kwaliteitscommissie heeft gemaakt zijn heel divers. Zij bestaan niet louter uit kritiek op de gemaakte analyses door het Bureau. Sommige opmerkingen gaan over de interpretatie of toepassing van de Wet, waarbij niet per se een goed of fout bestaat en de werkwijze kan evolueren.

In de beoordelingen van de Kwaliteitscommissie komen bepaalde opmerkingen vaker terug. Deze opmerkingen gaan over de toetsingscriteria of de gemaakte analyse van de gegevens evenwichtig en volledig is, of de conclusies logisch uit de analyse volgen en of het advies wat betreft de hoofdpunten los van de bijlagen zelfstandig leesbaar is. Voor deze opmerkingen zal de Kwaliteitscommissie in het hiernavolgende aanbevelingen doen.

De uitgebreide uitwerking van de inhoudelijke en procedurele opmerkingen van de Kwaliteitscommissie en de bevindingen zijn opgenomen onder paragraaf 2.3 Resultaten van de beoordeling op onderdelen.

Aanbevelingen over de kwaliteit van de adviezen

Zoals hiervoor beschreven, heeft de Kwaliteitscommissie een aantal inhoudelijke opmerkingen vaker gemaakt. Deze opmerkingen gaan onder andere over of de gemaakte analyse van de gegevens evenwichtig en volledig is geweest. De Kwaliteitscommissie heeft bij enkele adviezen de opmerking gemaakt dat in het advies niet wordt gerefereerd aan het eigen onderzoek dat een bestuursorgaan heeft verricht en op basis waarvan is besloten om een advies aan te vragen, en dat er niet op overige vragen van het bestuursorgaan, die zij in het intakeformulier heeft opgenomen, in het advies wordt gereageerd. In de inleiding van het advies zou het Bureau daar kort op in kunnen gaan. Het Bureau heeft tijdens een van de vergaderingen op dit punt gereageerd, namelijk dat zij aan het kijken is of (onderzoeks)vragen van het bestuursorgaan meegenomen kunnen worden in het adviesrapport en of er explicieter op gereageerd kan worden in het advies. De Kwaliteitscommissie ziet dit als een positieve ontwikkeling en doet het aanbod om hier zo nodig over mee te denken.

Het volgende punt wat regelmatig is teruggekomen in de beoordelingen van de Kwaliteitscommissie, en wat in het vorige jaarverslag ook al aan de orde is gesteld, betreft de zelfstandige leesbaarheid van de adviezen. De Kwaliteitscommissie constateert dit jaar opnieuw herhaaldelijk dat voor het bestuursorgaan belangrijke informatie in het advies zelf ontbreekt, maar dat deze informatie wel in de bijlagen is opgenomen. De Kwaliteitscommissie vindt dit geen service aan het bestuursorgaan en blijft hier daarom op hameren. De Kwaliteitscommissie kan zich niet vinden in de reactie van het Bureau op de aanbevelingen uit het jaarverslag 2024, waarin zij aangeeft dat zij vast blijft houden aan de huidige indeling waarbij in het advies uitsluitend informatie over (vermoedens van) strafbare feiten wordt opgenomen die bijdraagt aan de gevaarsconclusie. De Kwaliteitscommissie vindt dat het advies zelfstandig leesbaar moet zijn, zonder alle bijlagen te hoeven

doorbladeren, en doet nogmaals de oproep aan het Bureau om alle essentiële informatie in het hoofdrapport op te nemen.

Een andere veelgemaakte opmerking van de Kwaliteitscommissie ziet op de lengte van het advies. De Kwaliteitscommissie vindt meerdere adviezen die zij beoordeeld heeft te uitgebreid omdat daarin veel feiten uitvoerig worden uitgemeten. De Kwaliteitscommissie vraagt zich af of het niet compacter kan. Het Bureau heeft aan de Kwaliteitscommissie laten weten dat het bestuursorgaan een evident stevig gevaar moet hebben om te kunnen weigeren of intrekken en dat het bestuursorgaan het liefst zoveel mogelijk feiten in het advies wil terugzien. Daarom dienen de feiten volgens het Bureau uitvoerig te worden besproken. De Kwaliteitscommissie kan zich in deze reactie vinden, maar is tegelijkertijd van mening dat doelmatig adviseren de kern moet zijn en dat dat spanning oplevert op het moment dat adviezen te uitgebreid zijn. De Kwaliteitscommissie doet de aanbeveling aan het Bureau om hier het gesprek over te blijven voeren met de bestuursorganen.

Tot slot ziet de laatste opmerking, die ook al vaker door de Kwaliteitscommissie in voorgaande jaarverslagen is gemaakt, op het opnemen van een samenvatting in het advies. De Kwaliteitscommissie doet opnieuw de aanbeveling om, met name in zeer omvangrijke dossiers, een samenvatting in het advies op te nemen. Op die manier wordt het voor het bestuursorgaan een stuk eenvoudiger om te weten waar het advies over gaat en welke belangrijke punten zij hieruit mee moet nemen. De Kwaliteitscommissie kan zich niet vinden in de reactie van het Bureau op de aanbevelingen uit het jaarverslag van 2024, waarin zij stelt dat het maken van een samenvatting beter bij de behandelend ambtenaar van het bestuursorgaan past en dat een samenvatting onbedoeld de indruk kan wekken dat een inhoudelijk oordeel over de evenredigheid wordt gegeven. De Kwaliteitscommissie ziet het maken van een samenvatting als taak van het Bureau en niet van het bestuursorgaan. Dit behoort tot de service die het Bureau aan het bestuursorgaan moet geven. Dat een samenvatting onbedoeld de indruk kan wekken dat een inhoudelijk oordeel over de evenredigheid wordt gegeven, volgt de Kwaliteitscommissie niet. De Kwaliteitscommissie ziet een samenvatting juist als toegevoegde waarde voor het bestuursorgaan om relatief eenvoudig de kern uit het advies te kunnen halen. Daarbij kan een disclaimer bij de samenvatting worden opgenomen dat het slechts een samenvatting betreft en dat het niet als een inhoudelijk oordeel moet worden gezien.

Aanbevelingen over de procedurele kant van de adviezen

De Kwaliteitscommissie wil ten aanzien van de procedure die het Bureau in de door haar beoordeelde adviezen heeft gevolgd, beginnen met het geven van een compliment. In het vorige jaarverslag had de Kwaliteitscommissie als aandachtspunt aan het Bureau meegegeven om strakker te acteren op niet ingevulde evaluatieformulieren en indien nodig contact op te nemen met het bestuursorgaan bij het uitblijven van een teruggestuurd evaluatieformulier. De Kwaliteitscommissie constateert dat het Bureau daar dit jaar werk van heeft gemaakt. Het Bureau heeft het evaluatieproces namelijk aangepast, waarbij bestuursorganen in plaats van één evaluatieformulier bij het advies nu op twee momenten een uitnodiging voor een digitale enquête ontvangen en waarbij direct na het uitbrengen van het advies om feedback wordt gevraagd. Drie maanden later volgt er nog een tweede enquête over het verdere verloop van de procedure en bruikbaarheid van het advies, waarbij een rappel wordt gestuurd bij het uitblijven van een reactie. De Kwaliteitscommissie is zeer te spreken over deze nieuwe werkwijze en hoe voortvarend het Bureau hiermee is omgegaan. De Kwaliteitscommissie heeft met het Bureau de afspraak gemaakt om periodiek inzage te krijgen in de ingevulde evaluatieformulieren.

Verder geeft de Kwaliteitscommissie, net als vorig jaar, als aandachtspunt mee om voldoende oog te houden voor de termijn waarbinnen een advies moet worden gegeven. In 34 van de 38 beoordeelde adviezen heeft de Kwaliteitscommissie geconstateerd dat de wettelijke termijn van 8 weken voor het uitbrengen van advies niet is gehaald. En in het merendeel van die adviezen is ook de verlengde termijn van 12 weken niet gehaald. De Kwaliteitscommissie wil daarom nogmaals het belang van het tijdig uitbrengen van het advies onder de aandacht brengen. De Kwaliteitscommissie ziet tegelijkertijd dat er vaker en beter wordt gecommuniceerd met het bestuursorgaan over het niet halen van de termijn waarbinnen het advies moet worden uitgebracht ten opzichte van vorig jaar. In bijna alle dossiers, waarin sprake is van een termijnoverschrijding, wordt hier (tijdig) over gecommuniceerd. Overigens is de Kwaliteitscommissie hoopvol gestemd dat in de toekomst termijnoverschrijding minder vaak een issue zal zijn, nu het Bureau heeft laten weten dat zij een project is gestart waarin het werkproces volledig wordt herzien en waarin ook de doorlooptijden worden meegenomen. Het Bureau heeft tijdens een van de vergaderingen met de Kwaliteitscommissie aangegeven stappen te zetten om de doorlooptijden terug te brengen met behoud van kwaliteit. De Kwaliteitscommissie is benieuwd naar de vorderingen van dit traject en waar dit in zal resulteren en vraagt het Bureau om haar hierover te blijven informeren.

Algemene punten en aanbevelingen

Naast de hierboven genoemde aanbevelingen, die zien op de kwaliteit van de adviezen en de te volgen procedure voor het uitbrengen van de adviezen, doet de Kwaliteitscommissie ook een aantal meer algemene aanbevelingen die het Bureau zou moeten oppakken.

Ten eerste kraakt de Kwaliteitscommissie een kritische noot over de wijzigingen die in de Regeling Bibob-formulieren zijn aangebracht. De Kwaliteitscommissie kan zich niet vinden in de wijzigingen die zijn doorgevoerd in het aanvraagformulier. Zo mag op het nieuwe formulier alleen worden gevraagd naar strafrechtelijk en bestuursrechtelijk optreden jegens betrokkene zelf en dus niet naar andere Bibob-relaties. Dit geldt voor alle vragen die hieronder vallen, dus naar strafrechtelijke sancties/verdenkingen, boetes, herstelsancties en of aan betrokkene eerder een vergunning is geweigerd of ingetrokken. De Kwaliteitscommissie vindt dit, net als het Bureau, geen verstandige wijziging en ziet graag dat deze wordt teruggedraaid. De Kwaliteitscommissie vreest dat het Bureau hierdoor veel nuttige informatie mis kan lopen en roept het Bureau daarom op om stappen te ondernemen teneinde deze wijziging terug te draaien.

Ten tweede doet de Kwaliteitscommissie als aanbeveling om de informatie-uitwisseling met andere landen onder de loep te nemen. Uit de reactie van het Bureau op de aanbevelingen uit het jaarverslag 2024 maakt de Kwaliteitscommissie op dat hier verbetering in is gerealiseerd, doordat het Bureau in het kader van een Bibob-onderzoek de systemen van European Criminal Record Information System (ECRIS) en ECRIS-TCN (Third Country Nationals) via de Justitiële Informatiedienst kan raadplegen. Echter ziet de Kwaliteitscommissie op basis van haar bevindingen nog ruimte voor verbetering. Zo constateert de Kwaliteitscommissie dat andere landen niet altijd even goed meewerken aan een informatieverzoek. Dit onderstreept de aanbeveling die de Kwaliteitscommissie in eerdere jaarverslagen heeft gemaakt. De Kwaliteitscommissie vindt dat het Bureau hierover het gesprek moet aangaan met de beleidsdirectie en vraagt zich af of hier niet een rol is weggelegd voor de liaison officier of voor het Openbaar Ministerie die dergelijke verzoeken langs de informele lijn zou kunnen begeleiden.

Vervolgens doet de Kwaliteitscommissie aan het Bureau de aanbeveling om te kijken naar de vertraging in de advisering als gevolg van het niet tijdig verstrekken van informatie door informatieverstrekkers. De Kwaliteitscommissie heeft in de door haar beoordeelde adviezen gezien dat informatieverstrekkers niet altijd tijdig op informatieverzoeken reageren en in een enkel geval zelfs helemaal niet reageren op

verzoeken om informatie, terwijl zij hier wel een wettelijke plicht toe hebben. De instelling door het Bureau van relatiebeheerders lijkt wel effect te sorteren en dient voortgezet te worden.

De Kwaliteitscommissie doet daarnaast als aanbeveling aan het Bureau om vaker in een eerder stadium het gesprek met het bestuursorgaan aan te gaan over de redenen waarom een advies wordt aangevraagd. De Kwaliteitscommissie vindt dat het Bureau meer aan voorlichting zou mogen doen door bij de intake meer te focussen op nut en noodzaak van het aan te vragen advies. Zo heeft de Kwaliteitscommissie in een van de adviezen die zij beoordeeld heeft, sterke twijfels over de noodzaak van het uit te brengen advies. Zij roept het Bureau op om hier meer ruimte in te pakken, zodat de advisering meer op maat is en zinloze adviesaanvragen voorkomen kunnen worden.

Verder heeft de Kwaliteitscommissie kennisgenomen van twee opmerkelijke uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 22 januari 2025 (ECLI:NL:RVS:2025:214) en 19 februari 2025 (ECLI:NL:RVS:2025:631). In de uitspraak van 22 januari 2025 heeft de Afdeling overwogen dat de huurrelatie waarbij een pand wordt verhuurd aan de betrokkene inclusief de inventaris *op geen enkele wijze de conclusie* rechtvaardigt dat sprake is van een zakelijk samenwerkingsverband. In eerdere uitspraken heeft de Afdeling overwogen dat dat op zichzelf al voldoende was voor het aannemen van een zakelijk samenwerkingsverband. De Kwaliteitscommissie kan zich net als het Bureau niet in deze uitspraak vinden en begrijpt dat dit voor eventuele problemen in de praktijk kan zorgen. Dit geldt ook voor de uitspraak van 19 februari 2025, waarin de Afdeling bij het beoordelen van de mate van gevaar de ernst van het strafbare feit heeft betrokken. Dat is onvereenigbaar met de wetssystematiek, omdat ingevolge artikel 3 van de Wet Bibob feiten ongeacht hun ernst kunnen leiden tot de conclusie dat sprake is van ernstig gevaar. De Kwaliteitscommissie heeft eerder tijdens een van de vergaderingen aan het Bureau geadviseerd om te sturen op een gesprek met de Afdeling over deze uitspraken. De Kwaliteitscommissie begreep van het Bureau dat de Afdeling hier niet toe bereid was. De Kwaliteitscommissie roept op, voor zover dat kan, om deze nieuw in te zetten lijn van de Afdeling niet te volgen en vraagt het Bureau om de jurisprudentie te blijven monitoren om te kijken of er in de toekomst uitspraken in deze lijn zullen worden afgedaan en hier zo nodig het gesprek over aan te gaan met het bestuursorgaan.

Tot slot, de Kwaliteitscommissie heeft kennisgenomen van het WODC-rapport "Onderzoek aanpassingen en gebruik van de Wet Bibob sinds 2020", dat op 6

oktober 2025 werd uitgebracht¹. De onderzoekers concluderen dat de 1e en 2e tranche wijzigingen de effectiviteit van de Wet Bibob verder hebben verbeterd, in het bijzonder vanwege de versterking van het eigen onderzoek en de verruimde mogelijkheden voor informatiedeling.

Uit het onderzoek komen naast het gebrek aan capaciteit, kennis en ervaring bij vooral kleinere bestuursorganen, diverse andere knelpunten naar voren die worden ervaren bij de toepassing van de wet. Met name het ontbreken van een eenduidige werkwijze bij informatieleveranciers wordt door de Kwaliteitscommissie herkend als een belangrijk knelpunt. Ook geldt dat informatie niet altijd tijdig wordt aangeleverd aan het LBB en aan bestuursorganen, wat mede te maken heeft met krappe capaciteit bij de informatieleveranciers.

Het lukt volgens het WODC-rapport in veel gevallen niet om informatie over (rechts)personen in het buitenland te verkrijgen. Vaak willen buitenlandse autoriteiten niet meewerken aan een informatieverzoek. Verder is een specifiek punt dat ook niet makkelijk informatie kan worden verkregen over (rechts)personen in Caribisch Nederland. De Wet Bibob is niet van toepassing in Caribisch Nederland.

Ook het financieel onderzoek is een punt van aandacht in het onderzoek. Er bestaan in de praktijk uiteenlopende visies over de reikwijdte en mogelijkheden van financieel onderzoek. Een deel van de bestuursorganen (vooral grote gemeenten) verrichten in de praktijk verdergaand financieel onderzoek en hebben behoefte aan meer duidelijkheid over de voorwaarden waaronder financieel onderzoek kan worden gedaan. Daarnaast bestaat de wens dat het LBB zelf naar aanleiding van adviesvragen ook verdergaand financieel onderzoek gaat verrichten. Met name dit laatste punt wordt door de Kwaliteitscommissie onderschreven.

Het WODC-rapport concludeert met betrekking tot de ondersteuning van het Bureau het volgende:

"Uit het onderzoek komt het beeld naar voren dat de meeste bestuursorganen tevreden zijn over de lengte, leesbaarheid, verifieerbaarheid en bruikbaarheid van de adviezen van het LBB. Bestuursorganen zijn echter minder tevreden over de snelheid waarmee het advies wordt uitgebracht. Als knelpunt is tijdens het onderzoek de volledigheid van de adviezen van het LBB genoemd. Soms worden door het LBB niet alle vragen beantwoord of wordt een casus niet verder onderzocht op het moment dat een bepaald feit volgens het LBB al voldoende is voor een

¹ <https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/3494>

gevaarsconclusie. Daarnaast zouden sommige bestuursorganen graag zien dat ook 'restinformatie' wordt opgenomen in (de bijlage van) het advies. Verder bestaat bij bestuursorganen de behoefte aan meer maatwerk, bijvoorbeeld om de mogelijkheid om een (snel) advies te ontvangen over een specifiek aspect bij de Bibob-casus of over een bepaald persoon. Ook is tijdens het onderzoek door meerdere gesprekspartners aangegeven dat bestuursorganen erbij gebaat zouden zijn als het LBB in haar adviezen bij de beoordeling of er sprake is van een ernstig gevaar meer rekening zou houden met lokale omstandigheden (zoals politiek-bestuurlijk gevoelige zaken). Daarnaast bestaat bij bestuursorganen de wens dat het LBB aangeeft hoe bepaalde feiten en omstandigheden zijn gewaardeerd bij het al dan niet komen tot een gevaarsconclusie. De meeste bestuursorganen zijn tevreden over de voorlichtingsactiviteiten van het LBB. Wel wordt de doorlooptijd van de beantwoording van vragen door de helpdesk soms als lang ervaren."

De Kwaliteitscommissie gaat in 2026 in gesprek met het Bureau over het rapport in het algemeen en deze conclusie in het bijzonder. Voor het oplossen van een aantal knelpunten waar het rapport over spreekt is de wetgever aan zet.

Complimenten

De Kwaliteitscommissie complimenteert het Bureau ook met een aantal zaken. Zo is de Kwaliteitscommissie erg te spreken over hoe consciëntieus de onderzoekers in de door haar beoordeelde adviezen te werk zijn gegaan. In dossiers met een veelheid aan BV's weet het Bureau op inzichtelijke wijze orde in de chaos te scheppen. Ook is de Kwaliteitscommissie, zoals eerder benoemd, te spreken over het feit dat de evaluatieformulieren nu automatisch worden verstuurd en dat de Kwaliteitscommissie er scherper bovenop zit op het moment dat bestuursorganen dit formulier niet invullen. Ook de al genoemde instelling van relatiebeheerders per informatieverstrekker acht de Kwaliteitscommissie een goede ontwikkeling

1. Rol en werkwijze Kwaliteitscommissie

1.1 Instelling externe Kwaliteitscommissie

Het Bureau heeft de wettelijke taak bestuursorganen voor te lichten en te adviseren over de implementatie en toepassing van de Wet Bibob. Vanwege het gesloten verstrekkingenregime en de geheimhoudingsplicht van de Wet Bibob is het proces van totstandkoming van een Bibob-advies voor betrokkenen niet transparant. Om de transparantie en de kwaliteit van de adviezen te bevorderen, is besloten een Kwaliteitscommissie in te richten. In de Wet Bibob wordt een externe Kwaliteitscommissie niet expliciet genoemd, maar gelet op het bepaalde in artikel 20, derde lid, onderdeel e, en artikel 28, tweede lid, onderdeel f, van de Wet Bibob wel mogelijk en wenselijk geacht. Bij besluit van de Minister van Veiligheid en Justitie van 10 december 2013, nr. 462409, houdende instelling van de kwaliteitscommissie Bibob (Instellingsbesluit kwaliteitscommissie Bibob) is de onafhankelijke Kwaliteitscommissie ingesteld.²

De Kwaliteitscommissie bestaat uit personen met uiteenlopende deskundigheid en ervaring, bij voorkeur op het terrein van het openbaar bestuur, het bestuursrecht, de wetenschap, de rechtshandhaving en de magistratuur. De Kwaliteitscommissie kent een voorzitter en maximaal vier leden. De leden opereren onafhankelijk, onpartijdig en kritisch ten opzichte van het Bureau. De Kwaliteitscommissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris. De ambtelijk secretaris is geen lid van de Kwaliteitscommissie en legt voor de uitvoering van zijn taak verantwoording af aan de voorzitter van de Kwaliteitscommissie.

Aan het begin van het jaar 2026 bereiken twee leden van de Kwaliteitscommissie het einde van hun tweede termijn van 4 jaar. Zij zullen in 2026 dan ook afscheid nemen van de Kwaliteitscommissie. Met ingang van 17 februari 2026 zijn voor een periode van vier jaar door de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid twee nieuwe leden benoemd. Zij zullen voor de komende 4 jaar zitting nemen in de commissie.

² Feitelijk oefent de Kwaliteitscommissie al per 20 april 2011 haar werkzaamheden uit. In verband met het gesloten verstrekkingenregime van de wet, is destijds een tijdelijke Kwaliteitscommissie ingesteld die aan het Bureau werd toegevoegd. De Kwaliteitscommissie werkte met de 'instructie instelling en de werkwijze van de Kwaliteitscommissie onafhankelijk van het Bureau'. De wetswijziging van 1 juli 2013 maakte het mogelijk om een externe Kwaliteitscommissie in te stellen.

De Kwaliteitscommissie bestond in 2025 uit de volgende leden:

- De heer prof. dr. E.W. Kolthoff (voorzitter): emeritus hoogleraar criminologie aan de Open Universiteit;
- De heer drs. A.H.M. de Jong: voormalig consultant bij ABDTOPConsult; voormalig directeur-generaal bij het ministerie van OCW en voormalig directeur-generaal bij het ministerie van Financiën;
- De heer mr. drs. G.A.A. Verkerk: voormalig waarnemend burgemeester van Rijswijk, De Bilt, Ommen en Beekdaelen; voormalig burgemeester van Delft.
- Mevrouw mr. A.C. Nienhuis: instituutsdirecteur van het Instituut voor Veiligheid bij de Hogeschool Utrecht; voormalig burgemeester van de gemeenten Heemstede en Landsmeer; voormalig Officier van Justitie; voormalig advocaat
- De heer mr. P. van Kesteren; rechter bij de Rechtbank Overijssel.

De Kwaliteitscommissie zal voor 2026 uit de volgende leden bestaan:

- De heer prof. dr. E.W. Kolthoff (voorzitter): emeritus hoogleraar criminologie aan de Open Universiteit;
- Mevrouw mr. A.C. Nienhuis: instituutsdirecteur van het Instituut voor Veiligheid bij de Hogeschool Utrecht; voormalig burgemeester van de gemeenten Heemstede en Landsmeer; voormalig Officier van Justitie; voormalig advocaat
- De heer mr. P. van Kesteren: rechter bij de Rechtbank Overijssel;
- De heer drs. A.B.C. de Klerck: buitengewoon adviseur bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
- De heer A. Marcouch: burgemeester van de gemeente Arnhem.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van de Kwaliteitscommissie is het steekproefsgewijs toetsen van de kwaliteit van de adviezen van het Bureau en de zorgvuldigheid en de wijze waarop deze tot stand komen. Deze kwaliteitstoets heeft betrekking op de opbouw van het advies, de wijze waarop de broninformatie wordt geselecteerd, weergegeven en geanalyseerd en de vraag of de weergegeven broninformatie de conclusie van het advies kan dragen. De Kwaliteitscommissie rapporteert over haar bevindingen rechtstreeks aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid. De bevindingen van de Kwaliteitscommissie moeten zicht geven op verbeterpunten.

Een belangrijk onderdeel van de kwaliteitstoets is de beoordeling van het gebruik van de onderliggende gesloten broninformatie. Bestuursorganen, betrokkenen en de rechterlijke macht moeten op de juistheid ervan kunnen vertrouwen, omdat het

voor de betrokkenen bij een Bibob-advies niet mogelijk is om de aan het advies ten grondslag liggende broninformatie in te zien of te beoordelen. Ook de rechter kan deze informatie niet inzien of beoordelen. Voor de goede orde dient te worden opgemerkt dat de leden van de Kwaliteitscommissie wel de bevoegdheid hebben om deze gesloten bronnen in te zien, omdat zij door de AIVD zijn gescreend.

Naast het toetsen van de kwaliteit van de adviezen, heeft de Kwaliteitscommissie nog drie subdoelstellingen. Allereerst het verder bevorderen van een zorgvuldige werkwijze bij de totstandkoming van de adviezen. Ten tweede het verder bevorderen van de begrijpelijkheid en bruikbaarheid van de adviezen ten behoeve van de besluitvorming door het bestuursorgaan. Ten derde het verder bevorderen van de juridische houdbaarheid van de conclusies in de adviezen.

In relatie tot het voorgaande, neemt de Kwaliteitscommissie de vrijheid om gevraagd en ongevraagd algemene adviezen uit te brengen over het functioneren van de Wet Bibob, de jurisprudentie die daarop betrekking heeft en andere onderwerpen die het werk van het Bureau raken.

1.3 Werkwijze

De Kwaliteitscommissie heeft voor zichzelf een protocol opgesteld waarin wordt beschreven hoe zij concreet te werk gaat. Het protocol is geen statisch document. Het doel van het protocol is om een waarborg te bieden voor de kwaliteit en eenduidigheid van de onderzoeken van de Kwaliteitscommissie en voor een goed verloop van het gehele proces. Daarnaast wordt met het protocol inzicht verschaft in de werkwijze van de Kwaliteitscommissie, wat een bijdrage levert aan de transparante werkwijze die de Kwaliteitscommissie voorstaat. De te toetsen adviezen worden uit een lijst met de in die periode uitgebrachte adviezen door de Kwaliteitscommissie (blind en dus) a-select geselecteerd. De Kwaliteitscommissie verdeelt de te beoordelen adviezen onderling en dit wordt gecommuniceerd aan het Bureau. Het Bureau voegt eventuele aanvullende en vervangende adviezen toe als het eerdere, reguliere advies in de betreffende zaak ook door de Kwaliteitscommissie is beoordeeld.

Het Bureau kan ook zelf adviezen aandragen om te laten beoordelen door de Kwaliteitscommissie. Deze adviezen komen dan in de regel bovenop de steekproefselectie. Voor de volledige inhoud van dit protocol wordt verwezen naar Bijlage 1.

Voor het toetsen van de adviezen gebruikt de Kwaliteitscommissie het toetsingsformulier. In dit formulier staan de toetsingscriteria waaraan de Kwaliteitscommissie de adviezen van het Bureau toetst. De adviezen worden zowel op inhoud als procedure getoetst. Dit toetsingsformulier is sinds april 2024 operationeel.

2. Beoordeling kwaliteit adviezen

2.1 Aantal beoordeelde adviezen

De leden van de Kwaliteitscommissie zijn in 2025 vier keer samengekomen in een plenaire vergadering. Na elke plenaire vergadering volgde er een Terugkoppelingsoverleg van de voorzitter en secretaris van de Kwaliteitscommissie met het Bureau. Hierover meer in paragraaf 3 Terugkoppeling aan het Bureau.

In totaal heeft de Kwaliteitscommissie 38 adviezen getoetst. Dit is ongeveer 18% van alle reguliere en aanvullende adviezen die door het Bureau in 2025 zijn uitgebracht.

Overzicht percentages aantal beoordeelde adviezen 2021-2025:

Aantal	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal aantal uitgebrachte adviezen	422	290	237	223	212
Beoordeelde adviezen	54/13%	46/16%	40/17%	42/19%	38/18%

Voor deze beoordeelde adviezen zijn aanvragen ingediend door verschillende gemeentes, provincies en overige bestuursorganen. In de tabellen op pagina's 7 en 8 worden de aantallen weergegeven.

2.2 Criteria

De Kwaliteitscommissie toetst de adviezen aan de volgende criteria:

Inhoudelijke beoordelingspunten

1. Zijn de gesloten bronnen zorgvuldig en volledig gebruikt bij de raadpleging? (wijze van raadplegen)
2. Is vervolgens de voor het advies relevante informatie uit de beschikbare informatie geselecteerd en gebruikt? (wijze van gebruik van de aangetroffen informatie)
3. Kwaliteit van de analyse van de gegevens en de op basis daarvan getrokken conclusies en resulterende gevaarsbeoordeling:
 - a. Is de gemaakte analyse van de gegevens evenwichtig en volledig?

- b. Volgen de conclusies logisch uit de analyse?
 - c. Past de resulterende gevaarsbeoordeling op evenwichtige wijze bij de conclusies?
 - d. Is het advies gegeven de hiervoor gegeven antwoorden juridisch houdbaar?
4. Helderheid en leesbaarheid
- a. Is het advies helder opgebouwd?
 - b. Is het advies helder en beknopt geformuleerd?
 - c. Is het advies wat betreft de hoofdpunten los van de bijlagen zelfstandig leesbaar?

Procedurele beoordelingspunten

5. Het proces van totstandkoming van het advies:
- a. Heeft de intake met het bestuursorgaan geleid tot een heldere vraagstelling waarvoor het logisch is dat het Bureau advies uitbrengt?
 - b. Was het noodzakelijk om tussentijds nog contact te zoeken met het bestuursorgaan? Zo ja, waarover?
 - c. Is er na het uitbrengen van het advies nog contact met het bestuursorgaan geweest over de interpretatie en/of het gebruik van het advies? Zo ja, waarover?
 - d. Zijn deze contacten op een toegankelijke manier gedocumenteerd in het dossier?
6. Controle op termijnen
- a. Is het advies binnen de officiële termijn van acht weken uitgebracht?
 - b. Zo nee, is dit op tijd en beargumenteerd gemeld aan het bestuursorgaan?

2.3 Resultaten van de beoordeling op onderdelen

Overzicht opmerkingen bij de beoordeelde adviezen over 2025

Zijn de gesloten bronnen zorgvuldig en volledig gebruikt bij de raadpleging?	3
Is vervolgens de voor het advies relevante informatie uit de beschikbare informatie geselecteerd en gebruikt?	1
Kwaliteit van de analyse van de gegevens en de op basis daarvan getrokken conclusies en resulterende gevaarsbeoordeling	6
Helderheid en leesbaarheid	3
Het proces van totstandkoming van het advies	2
Controle op termijnen	0

1. Zijn de gesloten bronnen zorgvuldig en volledig gebruikt bij de raadpleging?

De Kwaliteitscommissie vindt dat over het algemeen de gesloten bronnen zorgvuldig en volledig worden gebruikt bij de raadpleging. In 8 van de 38 adviezen heeft de Kwaliteitscommissie hierover opmerkingen gemaakt. Daarvan heeft de Kwaliteitscommissie in 5 adviezen een heldere terugkoppeling gekregen van het Bureau. In de overige 3 adviezen heeft de Kwaliteitscommissie opmerkingen gemaakt over dat niet alle gevraagde gegevens zijn ontvangen van de Sociale Dienst, ook niet na rappel, dat niet alle informatie uit de politiegegevens zijn meegenomen in de beoordeling en dat de raadpleging van de gesloten bronnen zorgvuldiger had gekund.

2. Is vervolgens de voor het advies relevante informatie uit de beschikbare informatie geselecteerd en gebruikt?

De Kwaliteitscommissie vindt dat de relevante informatie over het algemeen op een juiste wijze is geselecteerd en gebruikt. De Kwaliteitscommissie heeft over dit onderdeel in 5 van de 38 beoordeelde adviezen opmerkingen gemaakt, waarvan 1 opmerking meetelt voor dit jaarverslag. Deze opmerking gaat erover dat niet alle strafbare feiten, die uit de politiegegevens naar voren komen, zijn meegenomen in de beoordeling.

3. Kwaliteit van de analyse van de gegevens en de op basis daarvan getrokken conclusies en resulterende gevaarsbeoordeling

De Kwaliteitscommissie is ook op hoofdlijnen positief over de kwaliteit van de analyses en de op basis daarvan getrokken conclusies en resulterende gevaarsbeoordelingen. De Kwaliteitscommissie heeft hier in 11 van de 38 adviezen opmerkingen over gemaakt, waarvan 6 opmerkingen meetellen voor het jaarverslag.

a. Is de gemaakte analyse van de gegevens evenwichtig en volledig?

De Kwaliteitscommissie vindt de gemaakte analyses van de gegevens over het algemeen evenwichtig en volledig. In 4 van de 38 beoordeelde adviezen heeft de Kwaliteitscommissie twijfels geuit over de gemaakte analyse. In een van de adviezen merkt de Kwaliteitscommissie op dat er niet wordt gerept over de strafbare feiten van de betrokkene, terwijl dit de aanleiding voor het bestuursorgaan was om het advies aan te vragen. In een ander dossier heeft de Kwaliteitscommissie eenzelfde soort opmerking gemaakt. Ook in dat advies werd door het Bureau niet teruggekomen op wat de redenen voor het bestuursorgaan waren om het advies aan te vragen. Verder kon de Kwaliteitscommissie zich niet vinden in het standpunt van het Bureau in een door haar beoordeeld dossier dat er geen sprake is van valsheid in geschrifte op het moment dat iemand niet op het aanvraagformulier vermeldt dat iemand verdachte is (geweest) van een strafbaar feit. De Kwaliteitscommissie is van mening dat hier dan evident wel sprake van is. Het belang en de relevantie zitten er volgens de Kwaliteitscommissie in dat verdachte omstandigheden die in het verleden hebben gespeeld – ook in relatie tot andere relevante omstandigheden – van belang kunnen zijn voor de Bibob-toetsing. Of de zaak al dan niet is afgehandeld middels een sepot, hetgeen het Bureau aanhaalt als reden om er niet langer van uit te kunnen gaan, vindt de Kwaliteitscommissie niet relevant. Tot slot heeft de Kwaliteitscommissie in een ander dossier bij dit criterium als opmerking gemaakt dat zij zich niet kan vinden in de afschrijving van 3 strafbare feiten. De Kwaliteitscommissie beschouwde in dat dossier de strafbare feiten als wel relevant, nu zij in elkaar ingrepen. In het betreffende dossier ging het om meerdere verkeersdelicten, waarvan slechts één verkeersdelict in de gevaarsbeoordeling was betrokken. Ook kan de Kwaliteitscommissie zich niet vinden in het beleid van het Bureau dat gaat over dat verkeersovertredingen sowieso niet als relevant worden geacht voor de beoordeling. De Kwaliteitscommissie maakt de vergelijking met feiten in de belastingsfeer die ook in een ver verwijderd verband staan maar wel worden meegenomen in de beoordeling. Daarbij kunnen verkeersovertredingen onder bepaalde omstandigheden, bijvoorbeeld iemand die een horecaverunning aanvraagt en veroordeeld is voor rijden onder invloed, wel relevant zijn.

b. Volgen de conclusies logisch uit de analyse?

In 4 van de 38 beoordeelde adviezen heeft de Kwaliteitscommissie twijfels geuit over of de conclusies logisch uit de analyse volgen. In dit verband heeft de Kwaliteitscommissie in een dossier vraagtekens gezet bij het causaal verband tussen de gevraagde vergunning en de strafbare feiten en wat het toegenomen risico is op strafbare feiten omdat er feitelijk niks veranderde. Dit advies ging over een omgevingsvergunning voor de plaatsing van een zeecontainer, alleen stond deze container er al. Verder heeft de Kwaliteitscommissie in een dossier opgemerkt dat er een uitdrukkelijke voorwaarde door het bestuursorgaan was gesteld, inhoudende dat de financiering niet van bepaalde partijen mocht komen en dat de vergunninghouder zich niet aan deze voorwaarde had gehouden. De Kwaliteitscommissie vindt dat het Bureau hierop in het advies in had moeten gaan, omdat dit een grond vormde om de vergunning in te trekken. In lijn met de eerdere opmerkingen die de Kwaliteitscommissie hierover heeft gemaakt in dit jaarverslag, meent zij dat dergelijke informatie in het advies moet worden gezet of op zijn minst dat hier het gesprek over wordt gevoerd met het betreffende bestuursorgaan.

c. Past de resulterende gevaarsbeoordeling op evenwichtige wijze bij de conclusies?

De Kwaliteitscommissie is op grote lijnen positief over de gevaarsbeoordelingen die het Bureau heeft gemaakt. In een aantal dossiers heeft zij hierover een opmerking gemaakt, waarvan één opmerking meetelt voor dit jaarverslag. In dit dossier ging het over de vraag of de pandeigenaar in relatie staat tot de strafbare feiten die verband houden met het aanwezig hebben van drugslabs. Het Bureau is in haar advies tot de conclusie gekomen dat dat niet het geval is omdat er geen sprake is van een redelijk ernstig vermoeden van een strafbaar feit. Volgens het Bureau waren daar onvoldoende feiten en omstandigheden voor. Er was namelijk geen informatie die erop duidde dat de eigenaar wist van de drugslabs. Het Bureau haalt in dat kader jurisprudentie aan dat verdachten die worden veroordeeld voor (passieve) medeplichtigheid aan handelen in strijd met de Opiumwet, op de hoogte waren maar geen maatregelen namen. Dat kon het Bureau niet onderbouwen. Verder moet er volgens het Bureau bij medeplichtigheid aan handelen in strijd met de Opiumwet sprake zijn van dubbel opzet, waarbij zij verwijst naar de uitspraak van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden van 28 mei 2025 (ECLI:NL:GHARL:2025:3347). Het Bureau stelt dat niet gemotiveerd kon worden dat de eigenaar bewust de aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat er drugslabs in zijn panden zaten. De Kwaliteitscommissie ziet dit anders. Volgens de Kwaliteitscommissie zou er meer gekeken moeten worden naar de hoedanigheid van de eigenaar als professioneel investeerder in onroerend goed. Er rust op hem in die

hoedanigheid een onderzoeksplicht. De Kwaliteitscommissie maakt de vergelijking met jurisprudentie inzake gevallen van het invoeren van harddrugs via Schiphol. Onder bepaalde omstandigheden kan een betrokkene niet zeggen dat hij er niet van afwist en geen opzet daartoe heeft gehad. Er zou geredeneerd kunnen worden dat door de plicht om zijn panden in de gaten te houden te verwaarlozen, de eigenaar willens en wetens aan de aanmerkelijke kans is blootgesteld dat in zijn pand een drugslab wordt gevestigd en dat hij voorwaardelijke opzet op het gelegenheid geven heeft gehad. In deze zaak speelde ook mee dat er eerder al vergelijkbare taferelen waren aangetroffen in de panden van de eigenaar, dus was hij extra gewaarschuwd. De Kwaliteitscommissie neemt verder in ogenschouw en vindt dit een belangrijk punt, dat het er ook omgaat dat de uitkomst van het advies maatschappelijk acceptabel is. De wijze van benaderen, zoals de Kwaliteitscommissie heeft gedaan, zou wellicht niet tot een strafrechtelijke veroordeling hebben geleid, maar is in het kader van het bestuursrechtelijke toetsingskader van de Wet Bibob acceptabel. De Kwaliteitscommissie adviseert het Bureau om het gesprek over de verhouding tussen de toetsing in het kader van de Wet Bibob en een strafrechtelijke benadering te (blijven) voeren.

d. Is het advies gegeven de hiervoor gegeven antwoorden juridisch houdbaar?

De Kwaliteitscommissie heeft slechts in één dossier een opmerking gemaakt over de juridische houdbaarheid van het advies. Deze opmerking raakt aan hetgeen hierboven beschreven staat bij criterium c. De Kwaliteitscommissie vindt het advies in die zaak niet juridisch houdbaar en zou in plaats van de door het Bureau getrokken conclusie van geen ernstig gevaar komen tot een mindere mate van gevaar.

4. Helderheid en leesbaarheid

De Kwaliteitscommissie is ook positief over de helderheid en leesbaarheid van de door haar beoordeelde adviezen. Weliswaar heeft de Kwaliteitscommissie hierover in 19 van de 38 adviezen opmerkingen gemaakt, maar daarvan is het overgrote deel niet als feedback aan het Bureau meegegeven. Daarom tellen deze opmerkingen niet mee voor het jaarverslag. Slechts in 3 adviezen heeft er een terugkoppeling op dit punt aan het Bureau plaatsgevonden. Deze opmerkingen worden meegeteld.

a. Is het advies helder opgebouwd?

De Kwaliteitscommissie complimenteert het Bureau met de heldere wijze waarop de adviezen zijn opgebouwd. De Kwaliteitscommissie heeft hierover geen opmerkingen gemaakt.

b. Is het advies helder en beknopt geformuleerd?

In 6 van de 38 beoordeelde adviezen heeft de Kwaliteitscommissie opmerkingen gemaakt over of het advies helder en beknopt is geformuleerd. In een van de adviezen vond de Kwaliteitscommissie dat de verslaglegging beknopter had gekund. In dat dossier ging veel aandacht uit naar het zakelijk samenwerkingsverband, terwijl de samenwerkingspartner geen antecedenten dan wel risico's kende. In een ander advies vond de Kwaliteitscommissie de omschrijving van de fiscale delicten te lang. Dit had meer samengevat kunnen worden. De Kwaliteitscommissie vond een ander advies te uitgebreid maar merkte daarbij tegelijkertijd op dat dat kwam door het grote aantal ondernemingen waarmee betrokkene in verband kon worden gebracht en waar strafbare feiten waren gepleegd. Naar het oordeel van de Kwaliteitscommissie had dat alsnog meer samengevat kunnen worden zonder de zorgvuldigheid daarbij uit het oog te verliezen. In weer een ander advies vond de Kwaliteitscommissie dat in de inleiding te veel aandacht werd besteed aan wat de bedoeling van de Wet Bibob is. Verder vond de Kwaliteitscommissie in een ander advies dat de beschrijving van betrokkenheid bij grootschalige handel van de diverse vennootschappen binnen het concern korter had gekund. Het proces-verbaal en de rapportages van de opsporingsinstanties, die maximaal volledig beogen te zijn, waren nauwgezet gevolgd maar deze beschrijving had ook in de bijlagen geplaatst kunnen worden. Tot slot vond de Kwaliteitscommissie van één advies dat het met vier pagina's juist te beknopt was.

c. Is het advies wat betreft de hoofdpunten los van de bijlagen zelfstandig leesbaar?

In 14 van de 38 beoordeelde adviezen heeft de Kwaliteitscommissie opmerkingen gemaakt over of het advies wat betreft de hoofdpunten los van de bijlagen zelfstandig leesbaar is. Het merendeel van deze opmerkingen heeft de Kwaliteitscommissie echter niet teruggekoppeld aan het Bureau. Deze opmerkingen gaan onder andere over het bekende discussiepunt dat de Kwaliteitscommissie ervoor pleit dat alle relevante informatie in het advies staat in plaats van in de bijlagen, waaronder de toelichting waarom bepaalde strafbare feiten worden afgeschreven. De Kwaliteitscommissie stelt dat het nuttig is voor het bestuursorgaan om dat in het advies zelf te kunnen lezen. Dit geldt ook voor de redenen waarom het bestuursorgaan een advies heeft aangevraagd. De Kwaliteitscommissie ziet toegevoegde waarde in het opnemen van deze informatie in het advies zelf. Op die manier kan het Bureau ook richting het bestuursorgaan laten zien dat er iets aan de hand is en tegelijkertijd kan duidelijk gemaakt worden waarom dat niet wordt meegewogen in de beoordeling. Hier aansluitend op heeft de Kwaliteitscommissie in diverse dossiers de opmerking gemaakt dat het advies niet geheel zelfstandig leesbaar is zonder de bijlagen.

5. Het proces van totstandkoming van het advies

De Kwaliteitscommissie kijkt bij het toetsen van de adviezen naar de intake met het bestuursorgaan en of die heeft geleid tot een heldere vraagstelling, of het noodzakelijk was om tussentijds nog contact te zoeken met het bestuursorgaan, of er na het uitbrengen van het advies nog contact met het bestuursorgaan is geweest en of de contacten op een toegankelijke manier zijn gedocumenteerd in het dossier. Voorheen keek de Kwaliteitscommissie ook naar of het evaluatieformulier door het bestuursorgaan is ingevuld, maar omdat dit sinds dit jaar automatisch gebeurt neemt de Kwaliteitscommissie dat niet langer mee in haar beoordeling.

De Kwaliteitscommissie heeft in 8 van de 38 beoordeelde dossiers opmerkingen gemaakt over het proces van totstandkoming van het advies, waarvan 2 opmerkingen zijn teruggekoppeld aan het Bureau.

Wat betreft de intake, mist de Kwaliteitscommissie in een aantal dossiers bepaalde informatie. Voor één dossier begreep de Kwaliteitscommissie niet waarom er nog een onderzoek door het Bureau werd gedaan. De BIBOB-toetsing zag op een subsidieaanvraag, terwijl de subsidie al was verleend. De Kwaliteitscommissie stelde voor dit advies vraagtekens bij de nut en noodzaak. Het Bureau gaf te kennen dat er in dit dossier inderdaad vooraf beter met het bestuursorgaan hierover het gesprek gevoerd had kunnen worden en meer stilgestaan had kunnen worden bij of een onderzoek nuttig was.

Over of het noodzakelijk was om tussentijds nog contact te zoeken met het bestuursorgaan en of er na het uitbrengen van het advies nog contact is geweest met het bestuursorgaan, heeft de Kwaliteitscommissie geen opmerkingen gemaakt.

Ten aanzien van de vraag of de contacten op een toegankelijke manier zijn gedocumenteerd heeft de Kwaliteitscommissie wel opmerkingen gemaakt. In een dossier heeft de Kwaliteitscommissie opgemerkt dat de contacten met het bestuursorgaan niet volledig zijn gedocumenteerd. In het bewuste dossier zat documentatie van verschillende contactmomenten, waarin het ging over e-mails van het Bureau inhoudende dat geprobeerd was om de contactpersoon van de gemeente te bereiken maar dat dat niet was gelukt. In het dossier kon vervolgens niet worden ingezien hoe dat dan was afgelopen. Verder merkt de Kwaliteitscommissie in een ander dossier op dat de documentatie, wat betreft uitstelverzoeken, contacten en follow up van de adviezen goed was gedocumenteerd, maar dat er nog wel een slag kan worden gemaakt bij het uniformeren van de presentatie van die informatie. De Kwaliteitscommissie vond voor wat betreft dat dossier dat het toch wel even zoeken

was waar de informatie precies was opgenomen en dat dat voor meer dossiers geldt.

6. Controle op termijnen

Artikel 15 van de Wet Bibob bepaalt dat het advies zo spoedig mogelijk wordt gegeven, maar in ieder geval binnen een termijn van acht weken nadat het bestuursorgaan of de rechtspersoon met overheidstaak een advies heeft aangevraagd. Voornoemde termijn kan worden opgeschort in het geval het Bureau aanvullende vragen heeft gesteld die noodzakelijk zijn voor het advies, tot de dag waarop die gevraagde gegevens zijn ontvangen. Indien het advies niet binnen acht weken kan worden gegeven, stelt het Bureau het bestuursorgaan of de rechtspersoon met overheidstaak daarvan in kennis en noemt het daarbij een termijn waarbinnen het advies wel tegemoet kan worden gezien. Deze termijn bedraagt niet meer dan vier weken.

De Kwaliteitscommissie heeft in 34 van de 38 getoetste adviezen geconstateerd dat het advies niet binnen de wettelijke termijn van 8 weken is uitgebracht. In het merendeel van die adviezen is ook de verlengde termijn van 12 weken niet gehaald. Hierbij zijn de doorlooptijden vanaf het moment van binnenkomst van de adviesaanvraag tot aan verzending van het advies in ogenschouw genomen. Waar in het vorige jaarverslag was geconstateerd dat in veel dossiers geen uitstelbrief, waarin melding wordt gedaan van de termijnoverschrijding aan het bestuursorgaan, was verzonden, merkt de Kwaliteitscommissie op dat dat dit jaar in bijna alle gevallen wel is gebeurd. Dit is dus echt een verbetering ten opzichte van vorig jaar, waarvoor de Kwaliteitscommissie het Bureau complimenteert. De Kwaliteitscommissie roept wel op, zoals zij al eerder heeft gedaan, om werk te blijven maken van de aanpak van termijnoverschrijding. De Kwaliteitscommissie hoopt dat het Bureau hierin positieve stappen gaat zetten met het project dat zij onlangs is gestart om het volledige werkproces te herzien en blijft hierover graag geïnformeerd.

3. Terugkoppeling aan het Bureau

Na elke plenaire vergadering (vier maal per jaar, eenmaal per kwartaal) geeft de voorzitter van de Kwaliteitscommissie een terugkoppeling van de bevindingen aan het Bureau en formuleert punten ter verbetering. Voorafgaand aan dit Terugkoppelingsoverleg dat de voorzitter van de Kwaliteitscommissie met de afdelingsmanager, de senior juridisch beleidsmedewerkers en onderzoekers van het Bureau heeft, geeft het Bureau hun schriftelijke reactie op de bevindingen van de Kwaliteitscommissie. Dit zorgt voor volledige en gestructureerde besprekingen. De Kwaliteitscommissie is zeer content over deze werkwijze. Deze werkwijze ervaart de Kwaliteitscommissie als efficiënt en plezierig.

Naar aanleiding van deze besprekingen heeft het Bureau de individuele zaken intern besproken. Het Bureau heeft in januari 2026 in een schriftelijke reactie aan de Kwaliteitscommissie uiteengezet hoe de aanbevelingen uit het jaarverslag 2024 zijn geïmplementeerd. Aan deze reactie en de beoordeelde adviezen ziet de Kwaliteitscommissie dat het Bureau aan de slag gaat met haar opmerkingen en deze zo goed mogelijk oppakt en uitwerkt. De Kwaliteitscommissie wijst voor een uitgebreidere weergave hiervan naar bijlage 2.

In de vier Terugkoppelingsoverleggen zijn de bevindingen van de Kwaliteitscommissie bij de individuele adviezen besproken. De bespreekpunten die de leden van de Kwaliteitscommissie constateren, worden door de onderzoeker voor zover mogelijk nader toegelicht of gemotiveerd.

Bijlage 1

Protocol voor werkwijze Kwaliteitscommissie Bibob

Context en aanleiding

De Wet Bibob

Het doel van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (hierna: Wet Bibob) is te voorkomen dat de overheid ongewild criminele activiteiten faciliteert. Bestuursorganen kunnen mede op grond van een Bibob-advies beslissen of zij aan een (rechts)persoon een vergunning of subsidie verstrekken of een overheidsopdracht gunnen. Ondernemers, die bijvoorbeeld hun vergunning gebruiken voor criminele activiteiten, worden zo buitenspel gezet. Dit komt bovendien de bonafide ondernemers ten goede en bevordert een eerlijke concurrentiepositie. Overheden (zoals gemeenten) kunnen de achtergrond van een bedrijf of persoon onderzoeken bij een af te geven of afgegeven vergunning of een subsidie of bij het gunnen van een overheidsopdracht.

Het Landelijk Bureau Bibob

Het Landelijk Bureau Bibob (hierna: Bureau) valt onder het Ministerie van Justitie en Veiligheid en onderzoekt op verzoek van een bestuursorgaan of er een kans bestaat dat een vergunning, subsidie of overheidsopdracht misbruikt wordt of misbruikt zal worden voor criminele activiteiten. Het Bureau onderzoekt de aanvraag en degene die de aanvraag heeft gedaan. Is de aanvrager eerder betrokken geweest bij criminele activiteiten? Heeft de aanvrager gefraudeerd? In welke branche is de aanvrager werkzaam? etc. Het onderzoek mondt uit in een Bibob-advies, waarin de kans op malafide praktijken wordt weergegeven als: geen gevaar, enig gevaar of ernstige mate van gevaar.

Het bestuursorgaan neemt daarna mede op basis van het Bibob-advies een besluit over de vergunning, subsidie of overheidsopdracht. Het bestuursorgaan is zelf verantwoordelijk voor de beslissing die het neemt. Het Bibob-advies is namelijk niet bindend, het bestuursorgaan mag dus ook afwijken van het advies. In het algemeen zal een bestuursorgaan het advies van het Bureau wel opvolgen. Tegen de uiteindelijke beslissing van het bestuursorgaan staat bezwaar en beroep open, conform de Algemene wet bestuursrecht.

Aanleiding instellen van een Kwaliteitscommissie

Het advies dat door het Bureau wordt uitgebracht vormt voor bestuursorganen een belangrijk instrument in de besluitvorming aangaande vergunningen, subsidies en aanbestedingen. Dit betekent dat het bestuursorgaan op de betrouwbaarheid ervan moet kunnen afgaan en dat het advies voor het bestuursorgaan optimaal bruikbaar is voor het daartoe bestemde doel. Mede gelet op het gesloten verstrekkingenregime en de geheimhoudingsplicht van de Wet Bibob is het voor bestuursorganen (en andere betrokken partijen zoals leden van de rechterlijke macht en advocaten) niet mogelijk om de aan het advies ten grondslag liggende informatie in te zien teneinde de kwaliteit van het advies te beoordelen. Juist om deze reden wordt de werkwijze van het Bureau door critici getypeerd als een "black box". Om hieraan tegemoet te komen is besloten een Kwaliteitscommissie in te stellen, die tot doel heeft het toetsen van de kwaliteit van de adviezen van het Bureau en van de zorgvuldigheid waarmee deze tot stand komen. Dit ook om de kwaliteit van de door het Bureau uitgebrachte adviezen verder te bevorderen. Het is de bedoeling dat de commissie dit structureel doet, dat wil zeggen geregeld en volgens een protocol, de kwaliteit van de adviezen te toetsen, haar bevindingen te rapporteren en aanbevelingen te doen.

Doel protocol

In het protocol wordt een nadere invulling gegeven aan de Regeling voor de Kwaliteitscommissie Bibob. In deze regeling wordt onder meer de doelstelling van de Kwaliteitscommissie, de aanstelling van de commissieleden en de gezagsverhouding tussen de commissie en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid geregeld. In dit protocol beschrijft de Kwaliteitscommissie hoe zij concreet te werk gaat. Het doel van dit protocol is om een waarborg te bieden voor de kwaliteit en eenduidigheid van de onderzoeken van de commissie en voor een goed verloop van het gehele proces. Daarnaast wil de commissie met dit protocol inzicht verschaffen in haar werkwijze en hierdoor bijdragen aan de transparante werkwijze die de commissie voorstaat. Dit protocol is geen statisch document. De toekomstige ontwikkelingen op het terrein van de Wet Bibob kunnen aanleiding zijn om het protocol op onderdelen te herzien.

Samenstelling en taken van de Kwaliteitscommissie

De Kwaliteitscommissie bestaat uit een externe voorzitter en vier externe leden en wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris. De taak van de Kwaliteitscommissie is het toetsen van de adviezen van het Bureau. Hiertoe voert de Kwaliteitscommissie onderzoek uit en formuleert waar mogelijk aanbevelingen voor de toekomst.

De onderzoeken van de Kwaliteitscommissie kunnen een bijdrage leveren aan de verdere bevordering van de kwaliteit van de adviezen en daarmee de ontwikkeling van het Bureau.

Werkwijze

De commissie toetst en beoordeelt viermaal per jaar de kwaliteit van de adviezen op een aantal vaste punten aan de hand van door de commissie vooraf opgestelde en afgestemde criteria.

- a) Teneinde de eenduidigheid van de beoordeling te bevorderen, stelt de commissie vooraf een onderzoeksopzet (format) vast;
- b) De ambtelijk secretaris verzamelt de uit de aselecte steekproef voortgekomen adviezen voor toetsing door de commissie. In sommige gevallen draagt het Bureau zelf adviezen ter beoordeling aan. Eventuele voordrachten worden onderbouwd aan de voorzitter voorgelegd. De commissie bepaalt zelf of de voorgedragen adviezen door haar, bovenop de aselect gekozen adviezen, worden beoordeeld.
- c) De leden van de commissie hebben toegang tot alle gegevens die door het Bureau voor de adviezen zijn gebruikt en welke object van onderzoek door de commissie zijn. Indien nodig laat de commissie zich aanvullend informeren door het Bureau. De afdelingsmanager van het Bureau is daarvoor de aanspreekbare functionaris.
- d) Een advies wordt door steeds één commissielid voorbereid, getoetst en voorzien van een voorlopige beoordeling. De commissieleden letten daarbij in ieder geval op:
 - Consistentie en leesbaarheid;
 - De wijze van selecteren van gegevens;
 - De onderbouwing van conclusies en aanbevelingen;
 - De samenhang van de onderdelen van de adviezen;
 - Of de conclusies en aanbevelingen in voldoende mate steunen op onderliggende informatie.
- e) De voorlopige beoordeling wordt opgenomen in een rapportage waarvoor de commissie een vast format gebruikt dat overeenkomt met de criteria voor toetsing.
- f) De adviezen en de voorlopige beoordeling worden besproken en de voorlopige beoordelingen worden vastgesteld in een plenair overleg van de commissie.

Onafhankelijkheid

De wet bepaalt dat maar een zeer select aantal personen de kennis mogen nemen van de adviezen en de daarachter liggende bronnen.

De Kwaliteitscommissie is onafhankelijk en rapporteert derhalve rechtstreeks aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid. Voorts geldt ook voor de leden een geheimhoudingsplicht.

Rapportage

De Kwaliteitscommissie dient minimaal één keer per jaar de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid te informeren over haar bevindingen. De commissie is zelf eindverantwoordelijk voor de inhoud van het verslag. Dit betekent dat de rapportage herkenbaar moet zijn als een rapport van de Kwaliteitscommissie. De rapportage wordt ter informatie separaat aan de algemeen directeur van Justis gezonden.

De Kwaliteitscommissie brengt haar bevindingen uit in een rapportage op hoofdlijnen. In dit jaarverslag staan geen gegevens die herleidbaar zijn tot door Bibob onderzochte personen en organisaties. Het verslag van de commissie wordt tegelijkertijd met het jaarverslag van het Bureau gezonden aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid en gezamenlijk door hem aan de Tweede Kamer aangeboden.

Bijlage 2

Aanbevelingen uit het jaarverslag 2024 en de reactie daarop van het Bureau

Leesbaarheid van de adviezen

De Kwaliteitscommissie heeft het Bureau aanbevolen om in elk advies een korte samenvatting op te nemen. Het Bureau heeft besloten om deze aanbeveling niet over te nemen. Het Bureau heeft de Kwaliteitscommissie hierover al eerder geïnformeerd. Naar het oordeel van het Bureau past het maken van een samenvatting beter bij de behandelend ambtenaar van het bestuursorgaan, die de lokale situatie kent en kan bepalen welke onderdelen relevant zijn in het kader van de eigen evenredigheidstoets. Het toevoegen van een samenvatting door het Bureau kan onbedoeld de indruk wekken dat een inhoudelijk oordeel over deze evenredigheid wordt gegeven. In het advies is bovendien al een feitelijke samenvatting opgenomen waarin het Bureau de mate van gevaar toelicht aan de hand van de criteria uit de Wet Bibob en jurisprudentie. Wel ziet het Bureau aanleiding om de opbouw van het advies te verbeteren.

De Kwaliteitscommissie heeft ook een aanbeveling gedaan over de zelfstandige leesbaarheid van het advies ten opzichte van de bijlagen. Het Bureau heeft aangegeven vast te houden aan de huidige indeling, waarbij in het advies uitsluitend informatie over (vermoedens van) strafbare feiten wordt opgenomen die bijdraagt aan de gevaarsconclusie. Dit bevordert naar het oordeel van het Bureau de leesbaarheid en voorkomt verwarring tussen informatie over (vermoedens van) strafbare feiten die wel bijdraagt aan enige mate van gevaar en welke informatie niet. De motiveringen waarom bepaalde informatie over (vermoedens van) strafbare feiten niet bijdraagt aan enig gevaar (ook wel "afschrijvingen" genoemd) blijven dan ook in de bijlagen staan. Het opnemen van deze afschrijvingen in het advies acht het Bureau onwenselijk, omdat dit de indruk kan wekken dat aan bepaalde afschrijvingen wel inhoudelijk gewicht wordt toegekend.

Onderbouwing van de gevaarsconclusie

De Kwaliteitscommissie heeft aangegeven zich niet altijd te kunnen vinden in de door het Bureau getrokken gevaarsconclusies en merkt op dat in een aantal adviezen de onderbouwing diepgaander had gekund en/of de gevaarsconclusie beter gemotiveerd had kunnen worden.

Het Bureau hecht groot belang aan goed onderbouwde, steekhoudende en navolgbare adviezen. De adviezen van het Bureau worden altijd intercollegiaal

getoetst en binnen diverse overleggen besproken, waardoor ze regelmatig onderworpen zijn aan feedback en afstemming. Naar aanleiding van deze aanbeveling van de Kwaliteitscommissie blijft het Bureau dit als aandachtspunt binnen het interne werkproces benadrukken.

Evaluatieformulieren

Begin 2025 heeft het Bureau het evaluatieproces aangepast. In plaats van één evaluatieformulier bij het advies ontvangen bestuursorganen nu op twee momenten een uitnodiging voor een digitale enquête. Direct na het uitbrengen van het advies wordt feedback gevraagd over onder meer leesbaarheid, volledigheid en communicatie. Drie maanden later volgt een tweede enquête over het verdere verloop van de procedure en de bruikbaarheid van het advies. Bij uitblijven van een reactie wordt een rappel naar het bestuursorgaan verstuurd. Met deze aanpassing beoogt het Bureau meer gerichte feedback te verzamelen ter verbetering van het proces van de totstandkoming en de kwaliteit van de adviezen.

Contact met het bestuursorgaan

Het Bureau onderhoudt gedurende ieder Bibob-onderzoek op vaste momenten contact met het bestuursorgaan. Bij aanvang van het Bibob-onderzoek vindt telefonisch contact plaats en bij een (verwachte) termijnoverschrijding informeert de onderzoeker het bestuursorgaan zowel telefonisch als schriftelijk. De Kwaliteitscommissie constateert dat in enkele dossiers informatie over de intakeprocedure en brieven over termijnoverschrijding ontbreken. Het Bureau zal scherper toezien op een volledige en zorgvuldige registratie van contactmomenten en stelt een nieuw intern werkproces op om de dossiervorming nog verder te uniformeren.

Informatielevering

Eind 2024 is een wetsvoorstel ingediend dat toeziet op de wijziging van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens, inhoudende dat het Europees strafregisterinformatiesysteem voor niet-strafrechtelijke doelen kan worden gebruikt. Concreet zou dit voor het Bureau betekenen dat zij in het kader van een Bibob-onderzoek de systemen European Criminal Record Information System (ECRIS) en ECRIS-TCN (Third Country Nationals) via de Justitiële Informatiedienst (Justid) kan raadplegen voor informatie over onherroepelijke veroordelingen van onderdanen van andere lidstaten en van derde landen. De voorgestelde wijziging zal naar verwachting gegevensuitwisseling met andere landen doen verbeteren.

Het Bureau neemt op een aantal vaste momenten contact op met een informatieleverancier bij het uitblijven van een (volledige) reactie op het informatieverzoek. Hierbij wordt de noodzaak van tijdige en volledige informatielevering en wat de gevolgen zijn van het niet of niet-tijdig verstrekken van informatie onder de aandacht gebracht bij de informatieleverancier. Ook onderhouden de relatiebeheerders van het Bureau contact met informatieleveranciers door hen actief op te zoeken en met hen in gesprek te gaan in de vorm van periodieke overleggen, werkbezoeken en presentaties. In 2025 werkten de relatiebeheerders bovendien aan een standaard voor een samenwerkingsdocument om afspraken over informatiedeling tussen het Bureau en wettelijk verplichte informatieleveranciers vast te leggen. Door te investeren in de relatie met informatieleveranciers verwacht het Bureau tijdige en volledige informatieverstrekking te bevorderen.

Bekendheid en effectiviteit van de Wet Bibob

De afgelopen twee jaar heeft het Bureau (al dan niet in samenwerking met de RIEC s) onder meer een e-learning over de Wet Bibob beschikbaar gesteld, factsheets en animatievideo s over Bibob-gerelateerde onderwerpen ontwikkeld en meerdere kennisevenementen georganiseerd en/of ondersteund. Daarnaast legden de relatiebeheerders van het Bureau bezoeken af aan informatieleveranciers voor voorlichting over de Wet Bibob, de werkwijze van het Bureau en de rol die informatieleveranciers hebben in het Bibob-onderzoek als het gaat om informatieverstrekking. Het Bureau streeft ook de komende jaren ernaar meer aandacht en bekendheid te genereren over de Wet Bibob bij bestuursorganen en andere organisaties door het blijven ontwikkelen van voorlichtingsproducten en het uitbreiden van haar netwerk middels het geven van presentaties en het organiseren van evenementen.

SJenV
MJenV

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Veiligheid en Bestuur

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Jaarverslagen 2025 Landelijk Bureau Bibob en
Kwaliteitscommissie Bibob

Datum
11 mei 2026

Onze referentie
7530429

Bijlage(n)
3

1. Aanleiding

Het Landelijk Bureau Bibob (hierna: LBB) brengt in het jaarverslag verslag uit van zijn wettelijke taken om bestuursorganen voor te lichten over de implementatie en toepassing van de Wet Bibob en te adviseren over de mate van gevaar dat een beschikking, vastgoedtransactie of overheidsopdracht misbruikt zal worden voor criminele doeleinden. De Kwaliteitscommissie Bibob deelt in haar jaarverslag de bevindingen van het steekproefsgewijs toetsen van de kwaliteit van de adviezen van het LBB en de wijze waarop deze tot stand zijn gekomen.

MJenV is beleidsmatig verantwoordelijk voor het Bibob-instrument. Volgens de Wet Bibob wordt door MJenV jaarlijks verslag uitgebracht aan beide Kamers over de wijze waarop het LBB zijn taken in het afgelopen jaar heeft verricht. SJenV is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Bibob door het LBB. Zij is ook verantwoordelijk voor Dienst Justis, waaronder het LBB valt. De Kwaliteitscommissie Bibob rapporteert direct aan SJenV. SJenV en MJenV ondertekenen de Kamerbrief over de jaarverslagen op basis hiervan allebei.

2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd:

- Kennis te nemen van de inhoud van beide jaarverslagen 2025;
- Akkoord te gaan met verzending van de brief en de jaarverslagen aan de Tweede Kamer en de Eerste Kamer.

3. Kernpunten

Jaarverslag LBB

- Het aantal reguliere adviezen in 2025 was 187, tegenover 200 in 2024. Daarnaast heeft het LBB 25 aanvullende adviezen verstrekt, tegenover 23 in 2024. Er zijn iets minder adviesaanvragen gedaan door bestuursorganen, 233 tegenover 265 in 2024.
- In 2025 zijn minder adviezen binnen de wettelijke adviestermijn uitgebracht dan in 2024. In 2025 is 51% van de adviezen uitgebracht binnen de wettelijke adviestermijn van twaalf weken, in 2024 was dit nog 79,8%. Onder 4 wordt hier verder op ingegaan.
- In 2025 is overgestapt naar een online evaluatieformulier. Dat resulteerde in 2025 in een aanzienlijk hogere respons. In 2024 ontving het LBB 11 ingevulde formulieren, tegenover 64 in 2025.
- Het LBB verwerkte in 2025 1336 informatieverzoeken aan het Bibob-register meer dan in 2024. Een toename van 8%.

Jaarverslag Kwaliteitscommissie

- In 2025 voldoet 71% van de beoordeelde adviezen (27 van de 38) aan alle criteria. Dit is een stijging van 33% ten opzichte van 2024, mede dankzij de aangescherpte interne toetsing.
- De Kwaliteitscommissie constateert dat er verdere ruimte is voor verbetering in de kwaliteit van de adviezen van het LBB. Er zijn enkele aanbevelingen van procedurele aard, enkele inhoudelijke aanbevelingen en een aantal algemene aanbevelingen. Met het LBB wordt vanuit het ministerie (DGRR/DVB) ambtelijk contact onderhouden over de opvolging.
- De Kwaliteitscommissie constateert dat informatieverstrekkers met een wettelijke plicht om informatie te verstrekken aan het LBB geregeld niet – of niet tijdig – aan deze verplichting voldoen.
- De Kwaliteitscommissie adviseert de vertragingen door het uitblijven van informatie van partners nader te onderzoeken. De inzet van relatiebeheerders bij het LBB lijkt effect te sorteren en dient daarom te worden voortgezet.
- De Kwaliteitscommissie spreekt haar waardering uit voor het vernieuwde evaluatieproces.
- De Kwaliteitscommissie is kritisch over de gewijzigde Regeling Bibob-formulieren. Het feit dat er niet langer naar de achtergrond van Bibob-relaties gevraagd mag worden, maar enkel naar de strafrechtelijke en bestuursrechtelijke optreden jegens betrokkene zelf, beperkt wat betreft de Kwaliteitscommissie de informatievoorziening.

4. Toelichting

Jaarverslag LBB

- Het feit dat minder adviezen binnen de wettelijke adviestermijn van twaalf weken zijn uitgebracht lijkt te kunnen worden verklaard doordat de adviesaanvragen naar hun aard meer tijdrovend zijn geworden vanwege steeds complexer wordende onderzoeken en vanwege een (tijdelijke) personele onderbezetting.
- In 2026 doorloopt het LBB met externe begeleiding een verbetertraject om processen te stroomlijnen en doorlooptijden te verkorten; in 2025 zijn hiervoor al inhoudelijke veranderingen doorgevoerd, waaronder een tijdelijke risicogerichte afbakening met focus op (rechts)personen en ondernemingen met verhoogd risico die het bestuursorgaan zelf niet of beperkt kan onderzoeken (wordt geëvalueerd).
- Gevaarsconclusies blijven vijf jaar in het Bibob-register; het LBB heeft daarom met een inhaalslag alle conclusies van de afgelopen vijf jaar geregistreerd. Nu die is afgerond, lopen de jaarlijkse registraties weer gelijk met het aantal geconstateerde gevaarsconclusies.

Jaarverslag Kwaliteitscommissie Bibob

- Ten opzichte van 2024 is het aantal beoordelingen met inhoudelijke opmerkingen gedaald van 43% naar 18%. Het aantal adviezen zonder opmerkingen is gestegen van 38% naar 71%.
- De Kwaliteitscommissie constateert dat de analyses van het LBB in de beoordeelde adviezen over het algemeen evenwichtig en volledig zijn.
- De terugkerende opmerkingen van de Kwaliteitscommissie over de kwaliteit van adviezen zien op de kwaliteit van de analyse (met name het ontbreken van een samenvatting), de gevaarsconclusie en de leesbaarheid van het advies.

- Door op twee vaste momenten digitaal feedback te vragen en rappels te sturen, zijn de respons en het inzicht in de bruikbaarheid van de adviezen aanzienlijk verbeterd.
- De commissie complimenteert het LBB met de vooruitgang op procedurele punten, zoals de toegankelijke documentatie van contacten met bestuursorganen.
- De Kwaliteitscommissie bekritiseert de wijziging van de Regeling Bibob-formulieren waardoor het aanvraagformulier alleen nog vragen toelaat over straf- en bestuursrechtelijk optreden jegens de betrokkene zelf (en niet over andere Bibob-relaties), vreest dat hierdoor nuttige informatie verloren gaat en roept het LBB op de wijziging terug te draaien.
- De Kwaliteitscommissie adviseert de internationale informatie-uitwisseling te herzien: hoewel er verbetering is doordat het LBB via de Justitiële Informatiedienst ECRIS en ECRIS-TCN kan raadplegen, blijft de medewerking van andere landen tekortschieten, zodat het LBB met de beleidsdirectie het gesprek moet aangaan en moet bezien of een liaison officer of het Openbaar Ministerie verzoeken informeel kan begeleiden.
- De Kwaliteitscommissie beveelt het LBB aan de vertragingen in de advisering aan te pakken die ontstaan doordat informatieverstrekkers, ondanks hun wettelijke plicht, te laat of zelfs niet reageren, en concludeert op basis van beoordeelde adviezen dat de inzet van relatiebeheerders effect sorteert en moet worden voortgezet.
- De Kwaliteitscommissie beveelt aan dat het LBB eerder en vaker met het bestuursorgaan het gesprek aangaat over de redenen voor een adviesverzoek en bij de intake sterker inzet op voorlichting over nut en noodzaak. Omdat zij in een beoordeeld geval de noodzaak van een advies betwijfelde, roept zij het LBB op meer regie te nemen zodat de advisering meer op maat is en zinloze adviesaanvragen worden voorkomen.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Veiligheid en Bestuur

Datum
11 mei 2026

Onze referentie
7530429

5. Informatie die zich niet leent voor openbaar

De persoonsgegevens van ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.